

585506 - -

- 585508 -

I
Mag. St. Dr.

[illegible]

24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

CWICZENIE

KLASZTORNE

Albo

PRAKTYKA,

Dczynkow albo Aktow żywo-
tá Sakonnego/ żeby Duchowniel/
y doskonale/ odprawowa-
ne byly.

Przez

Wielebnego Oycá Brátá Iana á JESU
MARIA Generatá Kármeliton
Bosych, naprzod z Włoskiego ie-
zyká ná taciński á potym ná
Polski przelożona.

Po wtore do druku podána.

w KRAKOWIE.

w Drukárni Jáchaba Mátyáškiwi-
csá J. B. M. y J. O. F. M. áci Bi-
skupa Brátkowski go Kiezká Siu-
wierstiego Ordynaryjnego Typo-
gráfá. Roku Dniéskiego 1730.

OS][S][+][S][S]
APPROBATIONE S.

Fr. Ferdinandus à Sancta MARIA, Vi-
carius Generalis Congregationis S. Elizæ Fra-
trum Discalceatorum, Ord: B. V. Mariæ de
Monte Carmelo, Libellum hunc inscriptum,
Disciplina Claustralis, à R. P. F. Ioanne à Iesu
MARIA, prædictæ Congregationis, Magi-
stro Novitiorum, compilatum, probo, ut ty-
pis mandetur, si placuerit Reverendiss: D. Vi-
cesgerenti, & Reverendiss: P. M. S. Palatii.
Dat. Romæ die 7. Februarij. 1610.

585506 I-585508 I

Fr. Ferdinandus à S. Maria,
Vicarius Generalis.

Imprimatur. Cæsar Fidelis Vicesgerens.

Disciplinam Claustralem hanc legi, et
commissione Reverendiss: P. F. Ludovici
Ystella, S. P: Apost: Magistri: nihil continet
fidei Catholicæ, aut bonis moribus adver-
sum, & ne dum ex voto Religiosis personis
verùm & Christianis omnibus in usu & praxi
erit, si typis eudatur, utilis. Dat. Romæ
Id. Febr: Anno 1610.

*Imprimatur. Fr. Vincentius Caragosa
de Heredia Mag. & Socius R. P. F. Lu-
do: Ystella, S. & A. P. M. Ord: Prædic.*

49-162496

Bráciey náſſey naymilſſey, Profeſſom,
y Nowicyuſſom, Zakonu náſſego ná-
ſwiętſſey P. MARYEY, z Gory
Kármelu, Boſym.

Zdrowia w Pánu.

Prágnienie ſpolne was wſzyſt-
kich/ Brácia namilſi/ ćwicze-
nia Kłaſtornego/ y proſtowania
albo dyrekcyey ſpraw Zakonnych/
(ná ktorych wſzytek náſz żywot
záwiſł) do tego mnie przywio-
dło/ żebym pomienioną ksiąſzkę
ćwiczenia Kłaſtornego/ iáko iá
Wielebny Ociec Jan à IESU MA-
RIA, kwołi ſwym Nowicyuſom
złożył/ do druku podał. Poży-
tek ktory z tego ćwiczenia pocho-
dzi/ iáko wielki ieſt/ tak tych kto-

rzy go iuż záżywali / iáko tež y
tych / ktorzy sie w nim teraz rejs-
cze ćwiczá / tań nášych / iáko tež
y inšego Zákonu Zákonników /
náwet y sámych świeckich swiá-
dectwá pokázuje. Przyimicieś
tedy Brácia naymilšy / wola y
heć / z iáka sie wam to ofiaru-
ie / á w Modlitwach waszych /
Authorá / y mnie / iáko y my
was w nášych / przed Pánem
Bogiem nie przepominaycie.

Brát Ferdynánd à S. Mária
Wikarij Generalny.

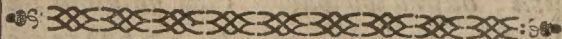
TRAKTAT CWCZENIA KLASZTORNEGO.

Przemowa.

N A pożyteczniejszy między wszytkimi, które się w księgach duchownych znayduia, nauka ta jest, która iasnie a krotko sposob podać, sprawy a bo uczynki Zakonne z goracością ducha każdemu z nich przywoła, odprawować. Gdy bowiem zawsze prawdziwa to jest, że każda nauka do obyczajów należąca, kiedy jest w używania wzięta, w ten czas jest naypożyteczniejszy. Koniecznie zatem idzie, iż y nauka, która sposob cwiczenia się w uczynkach barzo znacznych, y wielka zasługę przed BOGIEM z sobą przynoszących, (iako we są te cwiczenia Zakonne) pókiż nie, jest naypożyteczniejszy. Dla

Przemowa.

czego dobra rzecz bęązie wſyckie cwi-
czenia Zakonne przebieżec, ná dwie
Części one dżtelac. Z ktorych pierw-
ſza mieć będzie o uczynkach poſpolit-
ſych; á druga, o niektorych powin-
noſciach Zakonnych, żeby ſie tym-
wſyckim prawdziwy ſpoſob duchowny,
według ktorego, ná chwałę Bożą, y z
poſtępkieſm w doskonałości ſtanu Za-
konnego, máia bydż odpráwowáne,
możt náznaczyć.

REIMPRIMATVR.

M. MARTINUS WALESZYNSKI
S. Th D. & P. CANONICUS Ca-
thedralis Cracoviensis, Montis S. GE-
ORGIJ in Scepuſio & Præmycoviens-
ſis PRÆPOSITUS, Studij Generalis
Universitatis Grac: PROCANCEL-
LARIUS & RECTOR, Librorũ per
Diœceſim Grac: Ordinari⁹ CENSOR.

Datum Cracovia in Collegio Majori Calendis
Iunij Anno Domini 1730

C Z E S C

P I E R W S Z A

Uczynkow ćwiczienia Klastor-
nego pospolitszych

O Direkcyey, ábo prostowaniu uczyn-
kow, które poraniu odprawowane
bydź máia.

R O Z D Z I A Ł I.

NJe tylko Zakonnikom/ ále y
Chrześcíanom pabożnym/ w
ofiárowaniu Pánu B E G V
pierwoćin sere swoich pilno-
ści przykładać potrzebá; tak/ żeby pier-
wszo rzec/ Ktozey szukać máia/ ocknał sy-
sie z poráunku/ był Pan Bog/ wyćiągájac
rece chuci swoich do niego żeby go z áfe-
ktem wielkim dostąpić mogli: iáko czy-
nia ludzie podrozni/ Ktorzy niosa perły
kostowne/ ábo pieniądze/ w drobne swo-
iey/ Ktorzy zárag/ skoro sie ockna/ wyćią-
gáta rece swoje/ żeby námácali swoy
stárb/ przymuśeni stárániem y boiaznią
o ucráte tego stárbu. Kto tedy chce u-

czynić ofiarę poranna nawoźlacznieyszą
 Młaiestátowi Boskiemu / w tym ma
 pracować / żeby nie dał mieyscá myślo m
 ziemskim / w onym krótkim czasie / kiedy
 serce do nieba podnosi ; ale sie starał /
 żeby pierwszą rzecz / która opánować ma
 duszę jego / był IESVS Chrystus Pan
 nasz / iáko opiekun tárnego palacu swo-
 jego ; uważając dobrze / iáko dyabel usi-
 łwie / żeby obiezał támtó mieszkánie /
 wzbudzać w głowie myśli próżne y sko-
 dliwe / żeby takim sposobem Pan Bóg nie
 był uczczony przez one pierwiastki / które
 mu oddawać máta rozumne stworzenia.

*Sposób tedy ábo formá tey Dyrekcyey,
 tá bydz może.*

N A wzyjśy Pánie y Boże moy / Oycze /
 Synu / y Duchu świątym / naywiękšą
 dobro nieszczęzoney miłości godne / po-
 czątku y dokończenie moje / w którym zá-
 wstąpi prawdziwe szczęście moje. Ja sie
 ofiaruję wšytek tobie ná záwstąpi / ołobli-
 wie dnia tšisłey Bego / y prostuję ná szczę-
 ście y chwale Młaiestátw twoiego Boskiego /
 wšytkie moje myśli / mowy / y uczynki /
 przyciągając do siebie / przez áfekt / wšy

stkie

które stworzenia/ które sie tobie podobają
 na niebie y na ziemi/ iednocząc się z ni-
 mi/ abym ci sie takim sposobem poświę-
 cił/ iakoż y poświęcam z prawego serca.
 Unizenie pięte niestróżony mądrości/ y
 dobroci twojej/ Pani mojej najtęskaw-
 szy rączęm prosić y rzadzić w słu-
 zbę twoją/ y bronić od nieprzyjaciół du-
 sznych/ i bym ci sie we wszystkich y przez
 wszystkie sprawy podobal/ bez najmniey
 szey obrazy twojej. Takimże sposobem
 ofiarować się naybłogosławienstwu Panno
 y Najświeższemu Królowi niebieskiemu/ z
 tym wszystkim/ co czynić/ myśleć/ y mo-
 wić bade dnia dzisiejszego/ z osobliwej
 chęci ku służbie twojej. Supplikować ci
 także Pani mojej najtęskawszemu/ abys ra-
 zyla mnie prosić/ y mna się opiekac
 w posługach twoich.

ROZDZIAŁ II.

Nie zwykli/ ani miała nigdy słudzy
 Pańscy iakiego uczynku zażywać/
 bez ofiarowania onego ku chwale matie-
 stwu Boskiego/ prosić go o ratunek/ żeby
 go pobożnie y dostojnie popelnili: y dla
 tego dobra rzecz jest nieiakiich sposobom

Dyrekcyej/ abo ościarowania zażywać /
przywłaszczonych rzeczom ktora czynić
maia/ takim sposobem.

Że kiedy sie trąfi na przykład mowić
o iakiey potrzebie/ abo raczna iaka robo-
ce robić/ sługa Boży ma pamiętać na
dyrekcya/ ktora uczynił poránu / podno-
sząc serce do Pána Boga y do najswięto-
szej Panny/ chcąc im służyć/ y chwale
oddąć w onym uczynku/ spólnie y w ie-
dności ze wszystkim inšym stworzeniem/
będacym w łasce u Pána Boga/ tak na
niebie iako y na ziemi: y przydając po-
tym do tey dyrekcyej inšym uczynkō po-
spolitey/ własna dyrekcya onemu uczyn-
kowi/ ktory na ten czas ma czynić/ służąc
co według przykładu tego co idzie.

Ná ten czas kiedy sie ubiera.

Naywyższy Pánie y Boże moy/ ubie-
ram sie/ żebym mógł pilnować słu-
by Boskiego majątá twego / niechay
ten uczynek / Pánie moy/ ściaga sie na
Chwałę twoją / á przyodziey ty mnie
sława naykrośtowniejsza łaski twojej. O
co także y ciebie proszę Náyblagostá-
wiejsza **P A T R O.**

Ná ten

Ná ten czas kiedy z Cele wyniść ma.

N Aylaśkawšy moy Pánie / prowadź
mnie sam z Celle / á spraw to / žebym
či sie w tym wšytkim / co mi sie przytrá-
fi / podobat / takim sposobem / žebym sie
do niey wrócił przez żadney moiey winy.
O to proše či teŹ takŹe Naisńneyša
Pánno y Krolowa Niebiešta.

Kiedy ma rozmawiać z bliźniemi.

R zads rezytlem moim / Pánie BoŹe
moy / ž bym mógł mowić według us-
podobánia twoiego. O co tymŹe spes-
bem proše či ciebie przenayświeťša Pá-
no / y Páni moia.

Te przykłady beda dośyć do pokazá-
nia / iáko máia byđ wynáleŹione sposoby
czynienia dyrekcyej w roŹnych sprawach
ktore / przeto iŹ sa nieperwne / liczy pe-
wney nie máia. Dla czego / co sie rēnie
uczynkow ábo Aktow ćwiczenia Kłaś-
tornego / w kaŹdym Rozdźiale mowić be-
dźiemy / iáko máia byđ prostowane ku
Pánu BOGU y Naisńwieťšey PAT-
RIJIE / po spolu z przestrokami y náu-
kami krockiem / ktore beda naleŹaly
do tychŹe Aktow.

U sposobie odmawiania Officium
Divinum, abo Godzin.

ROZDZIAŁ III.

Dyrekcya odprawowania Godzin (które
mają być mówione w Chorze, abo też
w osobności) taka będzie.

Najwyższy Panie y Boże mój/ ja Ciebie
pragnę chwalić/ y uczynić dożyte
temu obowiązaniu mojemu/ ze wszystkich
sił moich/ y zwołuję wszystkich
stworzenia twojego/ na te chwale two-
je/ lednocząc sobie afekty wszystkich An-
iołów y Świetych/ ktorzy są na niebie/
y na ziemi/ żebyś Cię pospolu z nimi
chwalił. Tymże sposobem pragnę upo-
dobai się Tobie/ w tym uczynku/ nayia-
śnieysza Królowa Niebieska.

Sposob mówienia Officium, ten będzie.

Pierwym iako odprawi dyrekcyę/ ten
ktorzy chce mówić officium Pańskie/
postawi sobie przed oczyma w imaginā-
cyę/ abo wyobrażeniu/ wszystkie wiel-
kość y zgromadzenie Aniołów/ y ludzi/
ktorzy są w niebie y na ziemi/ tak iako by
byli na tym miejscu/ gdzie Officium

mówio.

mwione być ma / dla tego żeby go po
spolu z nimi mowil / a nad wielkością
zgromadzonego onego stworzenia / na
chwale Państwa / będzie sobie reprezento
wał Jezusa Chrystusa Pana naszego /
iako by na niejakim thronie Królewskim
(Dotyczy to / że figura Chrystusa Pana /
która sobie maś przed oczy położyć / mo
że by dś ta / która jest wzięta onego dnia
za obecność Państwa) a wedle niego blo
gosiawiona Panna: a nad tym wbytkiem
będzie sobie uważał / przez żadney figury
osobney / iako by iakie morze łonec nie
małace / przez które znaczy się Bestwo /
do którego on Alł chwale Bosticy ścia
ga się / y prostuje. A to reprezentowa
nie / albo uważanie / ma by dś przez wśel
kiego gwałtu / żeby tak głowie nieśkodzi
to / ale raczej z niejakim prostym myśli
y sercā przyłożeniem / które by służyło do
reflekcyey / albo uspokojenia duńskiego /
y one do nabożenstwa wzbudzało. Po
wtedzialem z prostym sercā y myśli przy
łożeniem / nie tylko żeby m z tad wyma
zał gwałt / który sobie niektorzy czynia /
y onym się nieroztropnie wala / ale też
żeby m odćiał figurowanie / y wyobrażenie

nie person / ktore sie reprezentuio w imá-
ginacyey. Abowiem nie trzeba sobie nie-
cákim sposobem reprezentować / ábo uwá-
żać / abyśmy osobno sobie przed oczy wne-
rzone kładli członki / y inſze części / tego o-
czym rozmyſlamy. Náprzykład / przypá-
truiac ſie z osobná głowie / rąkom / ſu-
łonom ; ále kontentować ſie mamy nie
iákim sposobem proſtym / uważać te
wſytkie rzeczy iáko by obecne / niedbáiąc
o to / żebyśmy káżda rzecz z osobná ſzcz-
gólnie opiso wali: lecz o to / iáko by wpá-
dály chciwie przez áſek / w to morze miá-
ieſtátu Boſkiego / weſpol z towarzysztwé-
onym iáć ſzczęſliwym ; y tym sposobem
pilnować / iáko byśmy ono Officium Di-
vinum , ſtáráiąc ſie iáko byśmy zrozu-
mieli to co ſie mówi / oſiáruiac ono Ná-
ieſtátowi Boſkiemu / á dufę y ciáło przez
potrzeby nie morduiac. A nie potrzeba
ſukáć ćwiczenia iákiego duſznego ná-
zbyt wymyſlnego / żebyśmy ie poſpolu z
Officium Divinum odpráwowáli : iá-
cieby co było / náprzykład / kiedyby kto
sobie náznáczył pewná iáko liczbę Aktow
pokłonu Boſkiego / ktore zwykli niekto-
rzy odpráwować z iáć wielkím ſtárá-

mem/ że też muſſa konieczniet bydź odcie-
wani od Officium Etorre mowia/ dla te-
go/ iż z pilnoſcią myſla iakoby one ſwoie
adoracye/ albo Akty poſłonu Boſkiego/
wypelniłi. Powiadam to/ że nie zda mi
ſie bydź przyzwoite ćwiczenie takte/ albo
wtem odrywa onegoż ſamego od Offici-
um Divinum, y nie dopuſzcza mu pil-
nować okolo niego/ oprocz tego/ że
wielka ſzkoda głowie przynoſi. Rmnie-
mam że daleko lepiej pilnować/ iakoby
wyrozumiały był ſens y wykład onych
rzeczy Etorre recytujemy/ Gynſac niekiedy
akty miłoſci Bożej/ albo nadszeie/ albo
poſłonu Boſkiego/ w rozmyſłaniu wier-
ſzow/ przez ſtudi żadney/ y przez żadney
pewney liczby/ ale z wielkim aſpektem/
y z wielkim pragnientem Pana Boga.

Ja zgoła rozumiem że tak Gynił ſwie-
ci/ Eidy odprawowali Officium/ ſpoſo-
bem nieiakim ſwiatobliwym/ ſtatecz-
nym/ y duchownym/ y beſpiecznym/ tak
dla duſze/ iako y dla ciała. A wierze te-
mu/ że ten ſpoſob mowienia Officium/
byłby pożyteczniejszy/ nie tylko dla tych
Etorzy rozumieia Officium Divinū; ale
też dla onych Etorzy nie rozumieia. Albo

wiem ci Eorzy nie rozumieja/ y/ poiać nie
moga wykładu tego Officiū Divinū, (iako
to sa pospolicie Nniſt) tego tyko pilnu
ia/ iakoby ono Officiū przynamntey mo
wili z iakimkolwiek baczeniem/ y/ rzeczy
Eora odprawia uważaniem; iako wiec
Eiedy na same słowa pilnuia żeby nie zmy
lili/ y/ na Pana Boga/ Eorzy ieſt obecny/
czyniac niektore akty cnot ſwiateych. Po
ložymſy tedy co pilności przyłożenie/ y/
zabawotanie ſie myśli ich nad recytowa
niem/ nie widze iako Eto moze pilnować
na one ſpoſoby wymyſlane/ y/ liczbe iako
pewna poſłonow Boſkich/ przez co/ żeby
nie miał zwatlić y/ ożebić aſektu/ y/ za
ſzkodzić zdrowiu cielesnemu: Przeto le
pſeyby bylo/ żeby te oſoby pilnowały na
obecność Boſka / podnoſzac myſl ſwoie
do Boga/ iako ſie o drugich iuż rzekło /
pewney liczby/ y/ wymyſłow/ ale po pro
ſtu/ z aſektem nabożnym. A bowiem ie
ſli bado chcieli zachować iaki pewny po
rządek w czynieniu wiele tych aktow/ (iako Eie
dyby po każdy wierſu w Pſalmie chcieli uczynić
ieden Akt/ y/ poſłonić ſie na przykład prawey
ręce Chryſtuſa pana Wſrzyżowanego/ a
potym lewey / także prawey nodze poſłiku

dniach

dniach słabość użuio/ y stana sie niesposo-
bnymi do modlitwy/ oprócz że taki sposob
recytowania iest niesposobny tak bärzo/ y
frąsowliwy / że y oderchnąć wolno nie da.
Wielkie tedy oszukanie iest osób nieumie-
telnych / że dekonatność tego Officium/ na-
leży na gęstym y skutecznym myśli swoiey
podnośeniu / a nie rążey na uczynieniu
offektorow spokojnych / y z serca pochodzą-
cych/ przez frąsunę/ strzetu/ y wymyslow
żadnych.

*Sposob, według ktorego ma bydź czynio-
na modlitwa wewnętrzna.*

ROZDZIAŁ IV.

Dyrekeyia tego aktu tąż bydź może, kto-
ra iest naznaczona dla Officium Di-
vinu. sposob modlenia się ten będzie.

Uczyniwszy naprzod przygotowanie/
ktore należy na trockę uważaniu ma-
iestatu y dobrości Pána Boga nášego/ tak,
że y na uważaniu podłości y złości swo-
iey/ starając się wzbudzić w sobie affekty
uczciwości y miłości ku maiestatowi Bo-
żiemu/ y affekty wżgąrdy y przygany/ abo
żawstyżenia/ przeciwko sobie samemu/

Gyniac także niektóre akty zalu y struchy
za grzechy swoje wszystkie wobec; y gotu-
jąc się tym sposobem przysść na modlitwa/
iako nieiały iáwogrzebny/ z głęboka po-
żora y prągnięciem / iakoby mógł otrzy-
mać miłosierdzie Bostie.

Może tak mówić:

Panie moy najwyższy/ nie stworzona wiel-
kości y dobroci/ ia napodleyśa kreacu-
rą twoią/ mam rozmowa ztoba mieć na
modlitwie/ oddać nieści pokłon Máiestá-
towi twemu Bostiemu/ y upadam á upo-
karzam się przed toba/ iako iedno stworze-
nie godne nie stworzonego pogárdzenia/
dla tego iżem cię obraził. Osiaruić tedy
serce moje/ y żalnia serdecznie za grzechy
moje/ iako te/ które są przeciwne piękno-
ści/ Gystości/ y dobroci twojej: y Gynie
przedsiewzięcie mocne/ nie obrażać cię na
wielki wieczne. Pokaż/ Pánie moy/ dobroć
y miłosierdzie/ przez to/ że mię przypuścił
do tajemnego obcowania/ y ziednoczenia
Bostiego máiestátu twego.

To przygotowanie ma być uczynione
wprzód/ aniżeli przyjdziemy na miejsce do
modlitwy naznaczone: á żeby go nie u-

Gynił

czynił przeorym / może go uczynić / y ow-
 sem powinien / na tymże miejscu / zaraz
 po uczynieniu dyrekcyey tegoż aktu. To-
 tury / że każdy ma przyjszć do czytanie /
 pierwey niżeli przyjdzie na ono miejsce
 gdzie sie modla / żeby wielkšy pożytek du-
 ša odniosła.

Obierze tedy sobie on punkt / ktory go
 wiecey wzruszył / a potym będzie rozmy-
 ślał o nim / co jest / cokolwiek czasu strawi
 nad nim / uważając go / y rozbierając do-
 brze; dla tego / żeby wola y chęć wzruszona
 była. Jako to náprzykład / kiedyby czytał
 o tym / iáko Pán Chrystus krzyż ná rá-
 mionách swoich nosił / y miedzy inšymi
 rzeczami / naybárdziejby to łogo wzruszyło
 w czytaniu / to jest on punkt / widząc iáko
 Chrystus Pán náš przyiał dzewo krzyžo-
 we ná ramiona swoje / z tak wielką ticho-
 ścią / y powolnością.

Tak tedy będzie mógł rozmyślać.

Wielka to rzecz jest / ktoram wziął przed
 sie do uważania.

Coś czyniś Pánie mój nawyjšy? coś
 maś z tym drzewem ktore teraz dźwi-
 gaś / dla tego żebyś ná nim był skarány. Ty

Pante moy iestes nady niewinnleyſzy / y po ka-
 żało ſie to iawnie / że nie znalazła ſie w co-
 bie przyczyna żadna śmierci / iakoż tedy
 milczyſz / y nie ſprzeciwiając ſie / poddaieſz
 ſie pod to drzewo kryżowe? Wiemci-
 ja záprawde / żeſ ty ieſt prawdziwym Sy-
 nem Bożym / przed ktorym kłękają Ser-
 aſimowie niebieſcy: iakoż ſie tedy upo-
 rzaſz / y dopuſzczasz ſie obciążać tym drze-
 wem / ktore ieſt ná to obrócone / żeby ná nim
 wſechno brzydlich grzeſzników ſwiała te^o.

Wielkie ieſt zaciwárdzenie moje / ponie-
 waż niechce dąć żywota mego dla ciebie /
 y nie ſtaram ſie / iakobym Krzyż twoy
 w kompaniey z toba noſił. záprawde / kie-
 dybym niewiedział że Należytkar twoy u-
 czynił ten przedſiwny czynek dla mnie /
 ktory ieſtem robakiem napodleyſzym / wie-
 dzney zelżywoſci / dla tego jem cie obraził /
 godnym; byłaby iakiem ſpoſobem wymo-
 wiona niewdzięczność moia: ale wiedzac
 ia / żeſ ty naywyżſzy Syn Boży / ucierniał
 to nieſtychane okrucieństwo y zelżywoſć /
 dla mnie; nie znayduie wymowki żadney /
 tylko żebym cie ze wſyrych miar y ſił me-
 ich naśladował / y iakożkolwiek uczynił
 baſyć nieſkonczoney dobroci twoiey.

Oto masz przykład rozmyślania/ Ktore
 ma bydz krotkie/ iednak skuteczne / żeby
 wola wzruszona byla do innych części mo-
 dlitwy światley odprawowania/ Ktore z a-
 fektem czynić mamy/ y Ktore sa własnym
 owocem y pożytkiem dobre^o rozmyślania;
 takim sposobem/ żebyśmy wiecey czasu da-
 li tym afektom / aniżeli dyskursom/ albo u-
 ważaniu; ponieważ dyskursu nie używamy
 iedno iako porządku iakiego do otrzymá-
 nia części afektowych/ dla tego tylko/ iá-
 ko/ y iak długo dla nich iest potrzebny /
 tak sie bawic nad nim mamy/ á nie wiecey.

Skończywszy tedy rozmyślanie/ do tych
 części afektowych przystąpić mamy/ á te
 sa: Dział czynienie/ Ofiarowanie/ Prose-
 nie: Ktore goracym sercem máia być od-
 prawowane/ ponieważ pochodzi z tego u-
 ważania y uznania prawdy/ Ktore sprawu-
 ie w duszy rozmyślanie. Jako naprzykład/
 kiedy uczynione będzie rozmyślanie wy-
 zey położone/ z uważania owego punktu/
 (ktory iest/ widzieć Chrystusa Pána náše^o
 idacego pod drzewem krzyżowym) rodza sie
 affekty wdzięczności/ albo dział czynienia/
 Których sia duszą chwyci y pragnie; wi-
 dzac także on akt/ Ktory Odkupiciel dusze

naſzey czyni dla niey/ rodza ſie affekty /
 albo chuci/ żeby ſie ſama oſiadowała/ y ty
 ſiac inſzych ſwiątkow/ kiedyby te miała :
 na pokazanie wdzięcznoſci/ y nagrody za
 ono nieoſzacowane dobrodzieyſtwo/ rodzi
 ſie w duży affekt/ ktorym goraco proſimy
 o one rzeczy/ ktore ſa potrzebne do ſłużby
 takiemu Panu/ ktory tak dżiwne rzeczy dla
 niey uczynił/ iako potrzebne rzeczy ſa/ u
 martwienie złych namiećnoſci/ y paſſyi /
 doſtąpienie cnót/ zwycięſtwa otrzymanie
 z pokus/ y inſze wſzystkie rzeczy / ktore tu
 temu końcowi ſłużą.

A w tych częſciach nie tak pilnować na
 porządek/ iako na affekt wiecey przema-
 gający/ y gorętszy. Przeto chociaż dla
 poczynających dobra rzecz ieſt/ po rozmy-
 ślaniu czynić dzieł czynienie/ potym oſiá-
 rowanie / y na oſtatek proſzenie kończąc
 z proſzeniem : iednak niemaſz reguły takiey o-
 bowiazuiacey do zachowania tego porządku/
 ale mogą być pomieſzane te trzy częſci
 według affektu/ ktory przemagać będzie.

Ta ieſt forma poſpolita modlitwy w na-
 rżney/ ktoraſmy przelożyli/ około ktorey
 zaſteż / nie zdáło mi ſie abym tu był dot-
 kiał rzeczy potrzebnieyſzych / o ktorychem

piłat w Czwarrey części inſtrukcyey Tłowicyuſow.

Spoſob, iako mamy Mſey ſwiętey ſłuchać.

ROZDZIAŁ V.

Z Strony odprawowania y ſłuchania Mſey ſwiętey zwykły piſać rzeczy drobneyſze/ ktore/ iako wierze/ poſpolicie mało co y ná każdy czas pożyteczne bydy mogą. Abowſe badac powinni ci ktorzy ia odprawia/ albo oney ſłuchają/ átiencya mieć/ y pilnować ná to co ſie odprawnie/ nie ieſt rzecz iáčna pilnować poſpolu ná uwážaniu drobnych y rozlicznych rzeczy wiele; ále owſzem zda ſie to podobneyſza/ że często tákie drobiazgi ożiebiana áſſekcy/ y rozrywają duſze od rzeczy znaczneyſzych. Dla tego dobrze będzie używać iákiego ſpoſobu nabożnego. y pomieznego odprawowania tey oſiáry ſwiętey/ ták/ żeby y ci tákże/ ktorzy Mſey ſłują bez opuſzczenia ceremoniy potrzebnych/ w nim ſie cnotczyć mogli

Pierwſza tedy rzecz/ ktora ma czynić een ktory Mſey ſłuchać chce/ ieſt dyżeczka; ktora będzie táż co y dla Officium Divinum: przydáiac oſiárowanie oney

Młłey świątey/ y ofiaruac polpotu z ta ofiara siebie samego/ w iedności ze wszytkim innym stworzeniem/ Ktore iest w łasce u Pána Boga/ tak w Ciebie/ iako y na ziemi. Tak tedy (skoro beda wymowione one słowa dyrekcyey/naznaczone dla Officium Divinum) moześ mowić.

Ofiaruie ia sobie siebie samego / y wszystkie stworzone rzeczy/ Ktore sa w łasce twoiey/ wespół z ta Boska ofiara/ Młłestatorowi twemu / ze czterech przyczyn. Przyszod / żebym dosyć uczynił za grzechy moje : powtorze/ żebym dzięki oddał za dobrodziejstwa otrzymywane : potrzebie/ żeby uprosił dobrodziejstwa/ Ktozemi sa potrzebne/ do dostapienia Końca żywota wiecznego : pochwarte / żebym cześć oddał Młłestatorowi twojemu Boskiemu/ y z nim sie ziednoczył.

Te cztery Ofiarowania, z przygotowaniem do Komunii, położonym w Rozdziale osmym, służą też Kłłpłanowi przede Młłsa, y po Młłey.

Odrławinłły te dyrekcyo / badłłie pilnował z ona pilnością Kłłora moze

być nawlekła/ tak żeby mogli zrozumieć
 to co się we Mszy dzieje/ mając to sobie
 za najlepsze nabożeństwo/ pilnować na o-
 ne słowa/ a wzbudzać w sobie aff. Ety tych
 słow/ mając myśl swoje obrocona ku Pa-
 nu Bogu/ Ktoremu na ten czas oddaje się
 ofiarą oną; powtarzając Ekkarżę one cze-
 ry ofiarowania/ y czyniac niektóre akty /
 wiary/ nadziei/ miłości/ y inſze tym po-
 dobne. A ieſliby wykładu onych słow nie
 rozumiał/ ciekimże ſ. osobem niech będzie
 pilny/ na obecność Pana Boga/ y czynie-
 nie onych aktow/ y ofiarowanie się z wiel-
 ką uſciwością y chęcią/ iakoby się Panu
 Bogu podobal: gdyż ten ſposob zda mi się
 bärzo ſłużący do nabożeństwa / y bärzo
 pożyteczny dla onych aktow/ Ktore się dzie-
 ia/ y nie psuje głowy/ y nie rozrywa duſſe
 od uwazania rozmaitych tajemnic/ na Kto-
 rych niektorzy zwykli ſię bawić/ idac od
 jednej do drugiej ceremoniey.

Sposob, iako ſpowiedź ma być czyniona

R O Z D Z I A Ł VI.

Dyrekcya tak uczyniona być może

Panie Boże mój/ ja ſię gotuję do ſpo-

wieǳi/ żeby cała ǳiś moja oczyszczona
 była/ y tym wiecey podobala się Maieſta-
 comi twemu świętemu. Radbym miał
 ſłucha S. Maryey Magdaleny/ y wſyſt-
 kich Świętych pokutuiących/ ktorzy byli
 od pogarku światła/ żebym odprawił do-
 ſkonale ten akt/ na chwale twojej: day mi
 Ńayłaskawość Panie moy łaski/ y to wſy-
 ſtko co potrzebá/ dla tego żebym ci dogo-
 ǳił/ y podobal się w tym akcie. Takim-
 że ſpoſobem ciebie też proſzę Ńaybłogoſtá
 wieńſza Panno/ żebyś mi dopomogła ży-
 ǳiwoſćia twoja/ abyśmy mogli doſkonale
 akt ten uczynić/ w ktorzym ſie tobie
 podobać pragne.

*Spoſób, gotowania y ſpowiádania
 ſię taki będzie.*

WPrzod niżej poydźcie do Spowiedni-
 dnika/ ten ktorzy ſie chce ſpowiádać/
 ma w oſobnoſci trochę pobądź/ y upaść do
 nog Chryſtuſa Pána naſzego/ przektádá-
 iac go ſobie przed oczy/ iakoby Oycá świę-
 tego/ ktorzy zaſiadł na to/ żeby go ſłuchał
 ſpowedźi/ y będzie ſie ſtarał też akty ży-
 nić/ ktore ma czynić potym/ kiedy przyi-

ǳie

ośle przed Spowiednika; a te są dwoi-
cie: Rozpamiętywanie / albo rachunek
swoich win / y żal albo skrucha za nie Co
się tknie rozpamiętywania / albo rachunku/
będzie uważał owe trzy punkta zwykłe;
Myśli / Słowa / y Działow; powiadałac
ono co w każdym z tych punktów pamię-
ta / przez skupulow minut / albo dzieł /
gów niepotrzebnych: y przyda zaniedba-
nia / albo opuszczenia; co będzie czwartym
punktem / który jest bardzo potrzebny. A
bowiem dosyć często się przydaie / że osoby
Duchowne więcej obrażają P. Boga przez
to / co zaniedbywają czynić / aniżeli przez te
niedostatkowości których się dopuszczają. A
należałoby skrócić / dając się winien ze
wszystkich grzechów żywota prześlęgo / aż
do tego czasu w którym się znajdnie / wy-
mieniac szeregulnie taki grzech prześlę
żywota (jakoby były kłamstwa / albo przy-
sięgi) dla naznaczenia pewney materiy
do rozgrzeżenia / ponieważ dosyć zwy-
czajnie osoby Duchowne spowiedają się tych
rzeczy / o których niewie się pewnie iżeli
są grzechami. To maś ileć do rachunku
należy. Co się zaś tknie drugiey części /
Zakonnik / który pospolicie niedopuszcza się

jedno

...na grzechow powpiednich; ma przylo-
żyć około skuchy wiecey pilności / anżeli
około rachunku; abowiem nie powinien
spowiedać sie wszystkich grzechow powpied-
nich: iednak iezeli sie ich spowieda / po-
winien zá nie mieć skuche / abo iakieżkol-
wiek žal / z prawościwym przedsięwzięciem /
napotym sie poprawić. Ponieważ bowie
materya / ktorey sie spowieda / iest lekka;
iost sie czgo bać / żeby sie nie stało wie-
le błedow / nie żalować zá nie / y nie má-
tać przedsięwzięcia / poprawienia sie / tak
mocnego / iako prynależy. Dla tey przy-
szyny potrzeba przyłożyć wielkiey pilno-
ści / w uważaniu tego złego / iakim iest ie-
den grzech powpiedni / y starać sie nim
bezydzieć / y poprawe obiecować bázno mo-
cna. A to iest naprzędnieysze przygo-
towanie do spowiedania sie dobrego.

Wszystkie te rzeczy ma czynić Sakonnik
przed Chrystusem Pánem naszym / wzbu-
dzając sie do czynienia wiele áktow sku-
chy / zá te niedostatkowości / ktorych sie ma
spowiedać. Z takim tedy przygotowaniẽ
do swego Spowiednika przyidzie / y pro-
sternowawszy sie / bedzie mówił góść spo-
wiedii generalney: Spowiedam sie Pánu

Bogu/ et. Porym pocznie sie dawać win-
nym z przygotowania do spowiedzi / ie-
żeli snadź nie było przystoynne; y przebieży
inše punktá/ iako uczynił przed obecnością
Chrystusa Pána našego. Zamýkając spo-
wiedź/ da sie winny z klamstw/ ábo przy-
sięg/ żywota prześlęgo/ iako sie rzekło; y
uczyni znówu iakt prawdziwoy y własny
akt skruchy / z przedśiewzięciem poprawie-
nia sie. Jákoby to ten był: Já wšy yktie
te grzechy moje žaluje/ y brzydze sie nimi
dla miłości Božey/ y obietcie mocno/ nie
obrażać wiecey Mąciestwu Božięgo.

Sposób, iako mamy czynić ráchunek su-
mnienia sworego, ktoryśmy zwykli ná-
každy dzień odprawować.

R O Z D Z I A Ł VII.

O Kolo ráchunku sumnienia nie potrze-
ba mowić nic inšego/ tylko żeby sie
to uczynilo/ cośmy w Rozdziale przestłym
powiedzieli według tego sposobu ktorego
przed Chrystusem Pánem záżywa ten co
sie chce spowiedać/ iakt żeby ráchunek co-
dzienny był czyniony tymże właśnie sposo-
bē/ iakobyśmy go czynili. Eieadybyśmy sie

mieli spowiebać. Co się cennie dyrekcyey
 strachy/ y rozpamiętywania niedostatków.
 ści/ przywodząc sobie na myśl one cztery
 punkta/ a klamstwo/ y przysięgania się prze-
 kiego żywota/ nie nąznaczać/ ale żałować
 za niedostatkami swoimi/ osobliwie za te-
 ktore na ten czas popełnił/ y za wszystkie
 grzechy swoje/ z przedsięwzięciem mocnym/
 że się poprawi. Potym skonczy/ nąznaczy-
 wszy sobie taką pokutę lekką/ podobną o-
 wey/ ktora mu zwykł Spowiednik/ za ta-
 kowe niedostatkami/ nąznaczać.

Sposob przyimowania Najswiętszego
 SAKRAMENTU.

ROZDZIAŁ VIII.

Dyrekcya tak się stanie.

Naymilszy Panie mój/ ja ciebie dnia
 dzisiejszego mam przyjąć do przyby-
 tku dusze mojej/ y ciała mego/ radbym
 miał czystość niepokorną/ żebym mógł
 być godnym pomieszczeniem Majestatu
 twoiego. Uczyn to Panie mój/ żebym był
 taką twą ofiarą/ y z toba się iako
 najbardziej złączył/ chcąc się podobać w tę
 akcję/ ktory pragnie czynić na chwałę two-

ie. Tąże też ciebie prosza Nabożosła.
wienią Panno / dopomóż mi/ jebym mógł
godnie przyiać Nayswiętšy SARRA-
METE/ chł. b żywota/ w ktorz° ia przyi-
mowaniu/ pragnę sie upodobać duszy two-
iey.

Uczyniwszy dyrekcyo ten ktorzy ma kō-
munirować / bądźcie sie gotować / upoka-
rzać sie bázro/ y wielce sobie wazac o-
sobliwa łaska/ ktora mu Pan Bog chce u-
czynić: y czyniac wiele aktow wiary/ nā-
dziele/ y miłości Bożey/ bądźcie mogli mo-
wić w ten sposob:

Naywyższy Panie / Odkupicielu moy /
ia stworzenie nieczemne / z bestyami
twemi nawet mieścić niegodne/ dla grze-
chow moich; a Ty z niewymowney dobroci
twoiey / chcesz mi wdzięczność / y łaskę nie-
oszacowaną pokazać / abys sobie mieścić
nie zserca mego uczynił! Coż mam/ Panie
moy Naydobrociwszy / czynić / iedno nie-
oszacowane twe miłosierdzie uznać / y oneg-
żo wszytkiey dusze moiey pragnac. Mocno
wierze / iżes Ty w tż Naysw: SARRA-
METEJE iest istocie prawdziwy
BOG y Człowiek / przy ktorż wyznaniu
tyśiac razy umrzeć gotow iestem / y nie

watplac nie/ mam nadzieie/ że moza tego
 Tłayśw: SAKRAMENTU/ tak mam
 bydź umocniony/ takbym do pożądanego
 Łonca żywota wieczne^o doszedł. Ja sie
 tobie poświęcam/ y ze wszytkie^o serca i sił
 i nie/ aby sie w tey Kōmuniey S. zroba Pa
 niem y Zbawicielem moim ziednoczył/ Pro
 ras dla tego postanowić raczył/ abyś du
 że nasze tobie podobne uczynił.

Pragne cie/ o Tłaydrożby Stworzycielu
 moy/ do wewnętrzności serca mego przyiać:
 radbym nieśkańczoney czystości nabył/ a
 bym cie nia do siebie przyciągnąć mógł/
 abyś do śmierci w sercu moim obcować
 raczył.

Takowe przygotowanie/ ile komu gła
 su staie/ moze/ y powinien każdy rozszerzyć.
 Zwyczaj Zakonnicy nasi godzinę poran
 ney Gracyey trawić/ na przygotowaniu sie
 do Tłayśw: SAKRAMENTU/ oprócz
 aktow/ które/ iuż prawie do Kōmuniey
 przystępiac/ odprawować zwykli: w Wi
 gilia też Kōmuniey/ dla wielkhey uci
 wości y nabożeństwa/ pokuta iaka nie
 wielka ciało swe umartwiać.

Gdy iuż właśnie Kōmuniey czas przy
 chodzi/ Zakonnik z wielkim pragnieniem

złączenia się z Chrystusem Panem do Należy-
 swieci: **SACRAMENTU** przystap-
 uwaszając / iż Pana Boga Najwyższego / y
 Stworzyciela swoje^o przyimuje : rani się
 stronnem bardzo zachować / chronić się czego
 z niestronnością czynić / ale z uściwłością
 wielką / y wstydem Pánieńskim ożekiwac
 będzie

Po przylacie Należy: Sakramentu ser-
 decznie ożekiwac / y o to czego potrzebuie /
 prosić będzie. Nápříklad / o żywiciastwo
 nad pokusami / które go trapią / y żeby cnot
 swiętych co przednieyszych dostąpił.

Podziękowanie w ten sposób odprawi.

Panie mój nieogarniony w Mądrości
 y nieścóniezony w dobroci twoiej / Pro-
 syś do mnie podlego y nieczemneg^o stwo-
 zzenia wniósć raczył / iakożci mam w dzie-
 łach twoich to niewypowiedziane dobrodziej-
 stwo twoie nagrodzić : Chocizbych sam
 wszystkich Aniolow / y Swiętych cwoich /
 na Ciebie y na ziemi będących sercá miał /
 y wbyłiem cię oraz Pana moiego chwá-
 lił ; ledwiebym tysiączną część łaski twojej
 Eteras mi pokazać raczył / zázównac mogł
 O najmilby Pánie mój / iako jest wtekt

y niezmierna dobroć y szkodrobliwosc
twoia! Ja ciebie bez przestanku ze wszy-
tekich sil moich chwale. Radbym miał
wszystkie one serca ktorem namienil/ abym
cie na wielki chwalił/ y wielkosc milosier-
dzia twego wyznawal: Ale iz tylko jedna du-
sze y cialo mam/ to wszystko co moge/ y
mam/ Molestatowi twojemu swietemu/
w nagrode tego nawiedzenia / wnerzno-
sciom wieczney y niewystawionej milo-
sci twoiej ofiarowac.

To dziekowanie/ wedle czasu y nabozen-
stwa/ zakonnik rozszerzyc moze. Co do
proshenia налеzy/ czas nayspolobnieyszy jest/
przed sama wlasnie Komunia prosbe
wniesc do Chrystusa Pana/ ktory przycho-
dzi aby dusze one milosierdziem swym na-
pelnil: ty tedy sposobem kazdy/ o dobrodziesza-
stwa ktorych mu potrzeba/ niech prosz.

O obecności Bożej.

ROZDZIAŁ IX.

TO wprzod klada/ iz kazdy zakonnik/
bez obecności Bożej/ jest iako cialo
bez dusze/ co bowiem w zakonnikach ży-
wot duchowny mnoży: jest to ćwiczenie /

Którym ustawisz pamiętkę Pana Boga naszego w sobie odnawiaia.

Tego też zaście dokładam/ iż przez obecność Boga / rozumem przyłączenie iakieś myśli do Pana Boga nabożne/ albo imaginuiac go przed sobą bydź obecnym: albo też rozumem tylko uważaiac dobroć y wielkość miłosierdzia iego/ albo cokolwiek inzego o nim pobożnie myślac: o koto Ktorego uważania każdy na radzie duchownego Mistrza swego przestanie.

Wład to teżże/ przyłączenie ono myśli nabożne do Pana Boga/ gestymi modlitwami strzalistemi/ iako iakiemi postrzastami dusznemi/ y gestym sercá podnośeniem/ má bydź wsparte y przyozdobione: przytym záraz rozmaitych cnot Akty odprawuiac/ á nawlecey Wiary / Władziecie / Miłości / Skruchy / Posłuszeństwa; ábo wiem takim sposobem wielki záslug owoc sobie przyniesie.

Polożywszy to/ każdy Zakonnik o to się niech pilno stara/ áby nigdy nie był bez obecności Bożej/ chtë aby żadnych myśli przeciwnych jedności swojej / Ktora ma mieć z Panem Bogiem / nieprzypuszał. Odważywszy się wiecnie/ záwsze pamiętkę

Bożka sobie przywodzić na pamięć/ ięliby
 ia iako z pamięci wypuścić: y one pilność
 za iedne z najwyższych mądrości ntech po-
 zytą/ Etoż to w nim sprawuje/ aby na
 ziemi żywot Anielski mógł prowadzić.

Do czego aby sie przyzwyczaili Zakonnicy
 dobzy/ czegokolwiek używać dla pą-
 mieci/ zwykli iako na przykład/ Sznupek iá-
 ki u pasa/ albo u ręki/ albo wiec u ramienia
 wiazać; aby tak/ ile sie razy dozna onego/
 pamiętka Boża sobie przypominali/ oprocz
 innych sposobow pilności/ których u Za-
 konników reformowanych pilnie przestrze-
 gają/ pewne znaki w naznaczone godziny
 w Klastorze iawnie czyniac/ Etoż do przy-
 pominięcia sobie pamiętki Bożej służy.

Tá obecność Bożka ma być przed sie
 wzięta/ z poranku zaraz iako sie Zakonnik
 ocknie/ y onoz przez cały dzień zachować
 ma z wielkim staraniem/ chodząc zawsze
 w towarzystwie Bożkim/ y w wszystkie spra-
 wy swe odprawiać z nim/ podczas cze-
 niac prostrząca/ albo inż iako sobie po-
 lube lekkie naznaczając/ kiedy postrzeże iż
 przepomniał obecności Bożej: tak albo-
 wiem w doskonałości Zakonney wiele po-
 stąpi.

Sposob sprawowania się w Kapitulum.

ROZDZIAŁ X.

Dyrekcyja.

Panie moy naylaskawszy/ przyzwany te-
stem do Kapitulum/ gdzie o rozmno-
żeniu dalszey doskonałości mówić beda.
Tay Panie/ aby mi występkę moję przy-
pomniano/ a napomnienie/ y onych ktorzy
mnie strasować beda/ abym milował/ y a-
bym się przez ten szrodek aktu prawdzi-
wey miłości poprawił/ abym mógł być
wodziemniejszy oczom twoim Przenajświę-
szym. Także y ciebie Błogosławiona Pa-
no pokornie proszę/ rąć mi do tey inten-
cyey wolej depomoc/ abym też y tobie
w tym Akcie karności Żakonney/ baczniej
się podobał.

Tam się bázro skromnie zachować po-
trzeba słuchać pilno/ y uważać rzeczy / o
których Żakonnicy w Imię Pańskie zgro-
madzeni / mówić beda / nauki pospolite
z pilnością/ y szczerze do siebie samego sto-
sować : a jeśli ktorego z Bractw (ktokol-
wiek on jest) napominać beda; dobrze ká-
żdeniu w się reyszyć/ nie jeśli też tego

winien/ y iakoby też właśnie onego obwinione/ rozumieć. Lecz obwinionemu nie dożyć na tych naukach/ ale y inſe ma zachować; to ieſt / aby iakoſtawie bärzo / y z wielką wdzięcznoſcią/ bez żadney wymowdy/ ani twarſney twarzy poſtazuiąc/ ſtroſowanie przyiał: luboby też kiedy na to przyrodzenie ſie wzdrygało/ nie ma ſie ſaſkonnie prawdywy ſmutnym poſtaząc/ iż w głontach ſwoych odmiane y rebellia czuje; ale poſtorzac ſie ſam w ſobie/ uſnoſć ma mieć mocna w p. Bogu/ a powierzochnie oſobliwa przyiemnoſć y wdzięcznoſć ſtroſuiacemu ſie poſtaząc; gdyż tak w domu Bożym codzień bärſzey a bärſzey poſtepować będzie.

Spoſob Exhortäcyey ſluchania.

ROZDZIAŁ XI.

Dyrekeya ta.

PAnie moy Najlaſtawſzy Exhortäcyey ſluchać mam/ która z poſłuſzeńſtwa ſwiętego ma być uczyniona ſługom twoim / Racz to ſprawić Panie y Odkupicielu moy/ aby mie te ſłowa oſwieciły/ y we mnie Należytku twego ſwiętego/ zna-

iom. sć/ y miłość/ ku czci y chwale twej
naysa iasney/ rozmnożyły.

Tenże Rozdział służyć będzie kazania
sluchania/ gószkolwiek będzie.

Ny Nayswieisza Panno/ słuźe twemu
rącz dopomoc do tegoż/ Konca przez Kro-
ry sie ta sobie wyć akcie podobać uprzej-
mie pragne.

Exhortacyey bårzo skromno/ y z uważa-
niem słow Bożych/ z wielką pilnością słu-
chac potrzebą/ niespokojność wśelako z du-
che y z ciała odpędzać/ nauki duchowne y
punkta zachowywać/ aby sie w serce wpiły/
a potym skutkiem wykonane były. Na cży
tak wiele należy/ iż wierni Zakonnicy/
z pilnego Exhortacyey sluchania/ w Kroc-
ce światłości Niebieśa bywaia oświece-
ni/ y do wielkiej doskonałości żywota Za-
konnego przychodzą: czegośmy w naszym
Zakonie ustawicznę doświadczaniem do-
śli. Jż tedy rzecz ta tak wielki pożytek
przynosi do życia duchownego/ Zakonnicy
naszy zwykli punkta znacznieſze termino-
wać w osobnych ksiązkach/ y oneż z wiel-
kim pożytkiē y pociechą dusze ſwey/ prze-
glądać.

A mamy poznać z pilnością iedne wiel.

Na experyencya/ktoreyefmy dostapili w naszym Zakonie/ kiedy zda sie/ że sprawiedliwość. Bosta iasnie to wszystko pokazała/ wyrzucając z domu swiego onych Prowocyuſow/ ktorzy bywając na Exhortacyach codziennych/ nie starali sie z pilnością/ y z pożciem onych słuchać.

*Sposób, iako się w Chorze zachować
potrzebą.*

R O Z D Z I A Ł XII.

W Rozdziale trzecim/ iako ma być Oficiu odprawowane/ mowiliśmy/ y onemu Akty y dyrektcy naznaczyliśmy: dla czego w tym Rozdziale wtaceymic/ o precz sposobu sprawowania sie w Chorze/ mowić nie trzeba. Abowiem ponieważ gdy sie to przystoynie zachowa/ bliźnich będzie iako przeciwnym sposobem/ kiedy nieprzystoynego sie sam co dzieje/ gorſzy sposobnych nauć potrzebuie.

Każdy z Zakonných/ w Chorze/ Anzel sta powinność odprawować ma/ ponieważ on aſt ſłujbie Bożej przystoiny: ieſt iedna z rzeczy/ktore prawdziwie wyrażają one Chory/ y Hierarchie Tłebieſkich Duchow/

ktorzy wieczne iakies Officium splewalo/
 trwało ustawicznie/ wiecznemi czasy iłlas
 iestat Boga chwalać. Przetoż żałownie
 na ono miejsce światła/ z wielką stronnó-
 ścią/ y wstydem Panieńskim/ chodzić ba-
 dzie/ y z wielką goracością Seraphinową/
 w wyszkiego siebie/ ciała y dusze/ na chwa-
 le Bożej zabawiając; czyniąc cieleniem
 na jam tylko Breviarz/ a dupnem na p.
 Boga/ pászając. Breviarz obiera rekonia
 wziasz/ przy piersiach bawie czymie/
 tak żeby nie dopuścić rąkam upadać/ potę-
 zując zemdlenie umysłu swoiego. W sta-
 niu/ abo siedzeniu/ ma być barzo ukladny/
 tak/ aby gdy stoi/ nie był niepożoynym/ y
 nie tak upadając/ abo do ziemi lecąc/ ta-
 mionami/ abo wyszkiem ciała/ abo wiec ta-
 ka inna częścią ciała niestromnie się tuża-
 iac. Siedząc zaś wężału nie ma prze-
 strzegać/ ale się nabożnie ma ustanowić
 iako temu należy/ ktory niecz wiecey się
 nie stara/ iedno żeby Bog był pochwalony.
 W splewaniu/ abo recytowaniu/ z drugi-
 mi się zgadzając bądźcie/ słowa dobrze wyra-
 iając/ y wedle Choru głos miarkować/ a
 starszych we wszystkim naśladować/ ja-
 dnemu lenistwu/ niedbałstwu/ abo gnu-

śności/ miejsca niedać/ ale iż dobrowolnie/ y z chęcią/ Páná Boga chwali/ niech pokazuje. W odprawowaniu powinności do Choru należących/ ma byś opatrny / odprawować takim sposobem ceremonie / aby y samego siebie/ z śromnością zwierzechnia/ pizystoynie zachował/ y duży poezumu/ który obecność Boża iest/ nie zbawił.

Sposob odmauwiania Koronki.

R O Z D Z I A Ł XIII.

Dyrekcya.

Nayświatła Pánno/ y Pánt moia/ ku czci y ku chwale Páná Boga mego/ y twoiego/ Koronkę odprawować chce/ racz to sprawić Nayaśnietę Krolowa niebieska/ abym ja tak nabożnie y dostojnie odprawił/ żeby sie Naaieścaciowi Bożemu / y błogosławionej Duszy twej/ podobala.

Potym Nayaśw: Pánne imaginować będzie obecna przed sobą/ y na początku każdego Dziesiatka Zdrowych Maryi/ ona Tajemnice która tam iest naznaczona / także ma imaginować/ wedle porządku tajemnic żalonych/ albo radosnych: Tak iż skoro obecności Nayaśw: Panny nabadzie/

do-

do niey mowę swą obroci/ własne^o wykład^a
du słow Pozdrowienia Anielskieg pilnując.

Ten bowiem sposób odmawiania Koronki/ albo Różanego Wianka/ iest barzo prosty/ a przyzwoity/ y naysposobnieyszy do tego/ aby Koronka z affektem odmówiona była/ gdyż myśli nabożeństwy wymysłne/ mi nie rozrywa/ y zda mi się byż między infami nayprzednieyszy: abowiem sam to rozū potrzebuję/ iż gdy Błogosławiona Panna iasnymi słowy pozdrawiana bywa/ każdy te rozumie: własności słow onych które mowi/ nie traci/ y infami myślami się niepotrzebnymi nie bawi/ które ledwo dopuśczaia/ aby kto co mowi pamiętać mógł.

Krotki, a bårzo potrzebny, modyfikacy Páńskiej wykład.

R O Z D Z I A Ł XIV.

POnieważ modlitwe Páńska często w Officium, y w Koronce/ mawiamy/ spo-
dziewam się/ iż ta praca naszą darenna nie będzie/ gdy o niey wykład iásno y krotko opişemy/ aby tak iá każdy z wielkşym pożytkiem mógł odprawować/ a niżeli innych wiele osób Duchownych/ zwykli spo-
spolicie odprawować.

Oycze nasz,

To jest/ Pánie Boże nasz/ Który sprawu-
iesz się z nami iáko Ociec prawdziwy/ przy-
właszczając nas sobie zá Syny przez lást-
stwo nadroźża/ chcąc nam dáć nieosácowá-
ne dziedzictwo chwały twej wieczney.

Któryś jest w niebieśtech.

Ty Oycze w miłosierdź u nieprzebrány
ná niebie przemieściwaś/ siebie iánego
nieśkonczone y naywyższe dobro/ wybrany
tvoym iłconie pokázuiec y używáiec.

Świć się Imię twoie.

Trzymáiec iá wiara twoie/ Która wie-
rze y wyznawam nieśkonczona wielkość
Máiestatu twego Świeiego; y poznawá-
iec powiáność moie Która obowiazany ie-
stemi/ ábym cie zá to szymem jest/ ná wie-
kt chwalić: pierzsa rzecz/ o Która cie pro-
szę/ tá jest/ áby Imię twoe nayświatłsze u
wielbione było od wszelákiego stworzenia
twoiego.

Przydź Krolestwo twoie.

Druga rzecz o Która proszę/ jest/ ábyś
nas Krolestwá wiecznego / do Ktoregośmy
stworzeni/ domieścić raczył/ gđziebyśmy się
ná wielki/ z widzenia twej dobroci y ob-
cowania twego cieszyli.

Badź

Badź wola twoja iako w niebie
tak na ziemi.

Trzecia rzecz/ o ktora proſze/ ieſt/ aby ſia
wola twoja ſtala iako w niebie tak na zie-
mi/ abyśmy żyli na tę świecie takim spoſo-
bem/ ktoryby ſie zgadzał z najswieżſzą wo-
la twoja/ y pożytecznym był do doſtapienia
Eroleſtwa wiecznego.

Chleba naszego powszedniego day
nam dziśia.

Pozwarte proſze o rzeczy potrzebne na
dſień dſiſieyſzy do pożywania ciała/ żeby
duſzą żywot duchowny ſnადniey prowadzić
mogli.

Odpuść nam nasze winy, iako y my od-
puſzczamy naszym winowaycom.

Piąta proſba moja ieſt/ abyś nam wi-
ny nasze/ co ieſt grzechy y Paranie/ ktora-
śmy za nie zaſtuzyli/ odpuſcić raczy/ iako
y my teraz odpuſzczamy naszym winoway-
com.

Nie wiodź nas na pokuſy.

Szoſt: proſba moja ieſt/ abyś nam/ Pie-
dy od pokuſ ucrapieni ieſteśmy/ upaść nie
dopuscił/ abyśmy cym ſpoſobem laſſi cwey

świe-

świątey/ y odpuszczenia grzechow z miłosierdžia twego otrzymánego/ nie upuścili.

Ale nas zbaw ode złego, Amen.

Siodma prośbá/ o ktora proste/ iest/ ábyś nas mać piekielnych/ y rać dyabelskich/ uchować ráczył/ y żywota w pobożności státecznie dokonać pozwolił.

To krótkie wyłożenie wšytko/ co do zbawienia dušnego potrzeba/ w sobie zámyśla. Abowiem prosiwšy naprzód o rozmnożenie chwały Bożey/ każdy prosi áby sie dostał do królestwa niebieskiego/ co iest końcem y szczęściem naszym.

Prośba sie potym śródká do onego dośkapienia/ ktore sa dušne y cielesne. O dušne prośmy/ mówiac: Aby sie wola Boża/ tać w niebie iáko y ná ziemi/ stála; co w sobie przykazánte Boże zámyśla. O cielesne/ pod tytułem chleba powszedniego. Po tych prośbách zostáiemy ieszcze z długami przeszłemi y terážnieyšemi grzechow naszymych/ ktore sa do żywota wiecznego przeszkoda o ktorych odpuszczenie w piátey części prosimy. Potym/ poniewaž temu Procy otrzymał odpuszczenie grzechow/ inšego nie nie trzeba/ tylko áby znówu wtę grze.

chy nie wpadli/ y aby szczęśliwie ży wotá do-
konali/ aby od piekła y ścátaná uchowány
byli/ Páćterz sie tymi dwiema prośbami
kończy; to iest/ abyśmy w pokuśy nie wpá-
dli/ y w ostatnia godzinę śmierci nášej/ od
piekła y mocy ścátáńskiey wolni byli.

*Akty, gdy ná Pozdrowienie
Anyelskie ázwonia.*

ROZDZIAŁ XV.

ZAráz skoro żądzwonia ná pozdrowienie
Anyelskie/ serce do P. Boga podnieść
potrzebá/ nieśkonżone ieś dobrodziejstwo
uważáac/ ktore dla porátowánia zbáwie-
nia nášego postanowić raczył; to iest cá-
ciemnice Wcielenia Syná Bożego.

Dyrekcya tá.

Pánie moy nieśkonżoney dobroci/ niech
ten ákt będzie ku góci y ku chwale imienia
twego świętego. Tymże sposobem aby się
y tobie podobáło Królówá niebieśtá / po-
tórnie prośe.

Odpráwioşy dyrekcya / trzykróć Zdro-
wás Panno Márya, ze zwyczajnemi Anty-
phonami/ mowić/ uważáac one gładko
tátemnice Wcielenia/ y króćko czterema
tymi áktami zámkuat.

Dzień

Dziękuję ciobie serdecznie Wyże niebie-
ski/ iżes raczył zesłać Syna swego święte-
go/ w żywot Maryśw: Panny/ dla zbawie-
nia mego.

Dziękuję ciobie serdecznie jedyny Synu
Boży/ iżes dla mnie ciało na sie przyjąć ra-
cył.

Dziękuję ciobie serdecznie Duchu S. iż
abyś mi dobrze uczynił/ Maryświeczo Panno
na płodna uczyniłeś.

Dziękuję ciobie serdecznie Błogosławio-
na Panno/ iżes Syna Bożego/ który dla
nawiedzenia mego przyszedł/ pozostał.

Sposob, który ma bydź zachowany na-
Proceśsyách, y inszych áktách
publicznych.

R O Z D Z I A Ł XVI.

Dyrekcya.

Panie Odkupicielu moy/ rąć mię w ty
áktie rzadzić z łaski swey świętey/ á-
by m on doskonałe y przyśtoynie odprawo-
wać/ Majeścátwi sie twemu świętemu po-
dobat. Otoż y ciebie Królowa niebieska
prośe.

Sposob sprawowania sie w tych áktách

ma być (ile należy do ciała) z niecierim po-
 stawieniem Anielskim/ chodząc/ poklon-
 czyniac/ postawiając/ takto czas y miejsce
 wyciągając będzie/ konfuzyej pilno się chro-
 niąc/ także grubiaństwa ani prostoty zby-
 tniey po sobie nie pokazując. Dusza zaś
 się w obecności Bożej/ z własności temu
 aktowi służącej/ trwać będzie. Następny
 przykład/ jeśli Procesya będzie w dzień Śmar-
 twychwstania Pańskiego/ każdy ciało swe
 prosto wyniosłszy/ z wielką skromnością po-
 stępować będzie/ nie pośpieszając za tym
 który w przód idzie/ ani też pozostawiając/
 ale miejsce przystojnie przed sobą/ y za so-
 bą zostawiając/ y oraz ze wszystkimi tak
 śpiewając/ aby kwoli nabożeństwu pry-
 watnemu/ albo nieopatrzonności takiej/ z dru-
 giemi się w czymkolwiek nie zgodził. A co
 się tyczy dusze/ uważać będzie Jezusa Pa-
 ną Śmartwychwstałą/ y z nim zwycięzo-
 nego piekła y śmierci tryumfować. Ten
 jeden przykład służyć będzie y innym ak-
 tom takowym/ z których każdy osobne u-
 ważania mieć ma/ wedle uroczystości/
 tego Róściół obchodzić będzie: takowe
 bowiem akty wszystkie/ w ciebie skromno-
 ści/ a w duszy kontemplacyej/ potrzebuia.

Sposob odprawiania r. xercycya,
 abo ćwiczenia Duchowne.

R O Z D Z I A Ł XVII

Dyrekcya.

Raz mi pomoc dać łaski twojej świę-
 tey/ Panie Bawiculu moy/ aby r.
 xercycya ktore mam czynić/ zamkna-
 wby sie w osobności od drugich/ były
 z wielkim upodobaniem twoim/ y mni-
 nadostąpienie wysłkley doskonałości służy-
 ty. Oco także y ciebie Najświeższa Kro-
 lowa niebieśta pokornie proszę.

Sposob ten będzie.

Kto zechce sumnienie swoje przez spo-
 wiedź generalna oczyścić/ przez kilka
 dni/ godzin kilka na przygotowanie niech
 odłoży/ ostatek czasu tychże dni na modli-
 twach, y czytaniu Ksiąg pobożnych/ dla
 rozbudzenia prawdziwego / a serdecznego
 żalu za grzechy swoje / strawi.

Nie tylko ten ktory ma Konfessya ge-
 neralna czynić/ ale y ten ktory chce od-
 ściąć niedoskonałości ktore w sobie widzi /
 na początku tego ćwiczenia na tym wby-

tef

tef
 czego
 mod
 na
 w m
 est/
 zym
 on
 erca
 jow
 po or
 bion
 wiel
 on
 B
 eby
 lato
 przez
 mi/ p
 eku n
 incen
 zemu
 inby
 ułazu
 step
 zym
 appar
 nia.

też byoż ma/ aby dla dostąpienia tego
czego potrzebuie/ na chwale Bożo posty/
modlitwy/ dyscypliny/ y tym podobne u-
na: twienia ofiarował: na przykład / Który
w mowie/ albo w śmianiu się/ wolnieyszym
jest/ jeśli zechce te Exercycya z pożytkiem
czynić/ pilno się o to starać będzie/ aby mo-
cno u siebie postanowił/ iż ze wszystkiego
zreca/ mianowicie z tych niedoskonałości
zostać / y nowym niezłym sposobem /
po onym ćwiczeniu duchownym/ przyzdo-
biony napoym milczeniem / y skromnością
wielką/ żywoć chce prowadzić/ trwając mo-
cno w tym przedsięwzięciu swoim.

Barzoby bowiem zbłądził/ Który w in-
ny sposób tego ćwiczenia zajmować miał/
iako niektórzy lekkomyślni czynić zwykli/
przez one kilka dni trapiąc się modlitwa-
mi/ postami/ Którzy ponad wszelką poży-
tek nie odnośa/ oprocz zasługi/ iż dobra się
intencya umarawili/ w pierwszych posta-
zemu trwając niedoskonałościach: są zaś
inny/ Którzy przez kilka dni tylko poprawe
ukazują; iż bowiem w wykorzenieniu wy-
stępów swych pilnego starania nieprzyto-
żyli/ dla tegoż tylko coś dla ukazania/ albo
apparencyjy y to na czas barzo krótki/ cy-

nia.

Dz

Barzo

Bárzo tedy mądra rada jest/ ćwiczenia/
do wyrzuczenia tych złości/ a cnot ony
przeciwnych rozmnożenia/ takowego uży-
wać/ iakośmy doświadczyli wprawdzi-
wych niektórych Zakonnikach/ ktorzy ta-
kowym sposobem cudownie/ z wielką chwa-
łą Bożą/ y pożytkiem bliźnich/ są nawroce-
ni.

*Sposob rozmyślania, albo czynienia
modlitwy myślą samą, y sercem.*

ROZDZIAŁ XVIII.

W Rozdziale czwartym o Gracyey mo-
wiliśmy/ y dyrekcya oney naznaczy-
liśmy/ y sposób iako ma bydź odprawowa-
na. Zostaje/ abyśmy cokolwiek uwazienia
godnego/ o sposobie powierzchowymy cia-
ła naszego/ iaki tam zachować potrzeba/ i
powiedzieli/ iż bowiem tu właśnie z Pa-
nem Bogiem sprawa/ y w zgromadzeniu
wielu innych/ ktorzy także się modla: ro-
zum tedy sam pokazuje/ iż Zakonnik tak
się ma na ten czas sprawać/ iakoby a-
ni Bożych/ ani bliźnich swoich/ ogu nie
obraził. Dla czegoś dobrze będzie/ aby kle-
zc/ (opócz wszelby inakże Scańszych roz-
kazanie było) race złożywszy przy sobie ie-

czy,

trzymaj/ albo wtac pr y pier śiach na krzyż/
 albo palce między palce włożymy na mo-
 dlistwie cwał: obracmy sobie sposób ieden
 ku swemu nabożeństwu y pokoiowi sposo-
 bney/ tego z wielką pilnością przestrze-
 gając/ co Pan Bóg do serca podać/ wy-
 strzegając się/ dla turbaczey drugich/ wzdy-
 chania/ zpluwania/ ramionami rufania/ y
 tym podobnych: co gdyby on sam był/ tak
 byżkolwiek uśc/ y owsem pożytek taki u-
 czynićby mogło. Nie ma się prosterno-
 wać/ gdyż to według experyencyy głowie-
 škodzi/ y ospalstwa jest przyczyna/ ale tak
 wbyćkie części ciała ułóż/ aby duszy poży-
 teżno było/ nie czyniac wielkiego gwałtu
 ciału/ ale się tak sposobić/ aby się y gnu-
 sności uchronić/ y duszy do nabożeństwa
 pomoc mogł.

Sposob czynienia dyscypliny pospolitey,
 y przyimowania, osobney.

ROZDZIAŁ XIX.

Dyrekcya.

Panie Boże moy Wszechmogacy/ niech
 ta dyscyplina będzie tu cześć y chwale
 Imienia twego świętego/ Ktoś ciało mo-

ie/ ktorymem cie Pána Stworzytela me-
go obraził/ Karac chce/ ofiaruje ia Mate-
statowi twemu światemu/ pospolu z mego
Syna twego nadroższego Pána Zbawicie-
la mego/ abyć wdzieczniesz/ y za grzechy
mote dosyć uczynieniem była. Spólnie y
ciebie Błogosławiona Panno / Królowa
niebi ska/ prośe/ abyś te ofiare odemnie/
ktorac sie podobac pragne/ przyiac/ y Pa-
nu Stworzytelowi memu/ w iedności za-
slug twoich/ ofiarować raczyła.

Bedzie zwilka ściemnością y wstyde/
przez on Gas trocki/ żywego sobie Chry-
stusa Pána nasz go/ przy słupie uwiazane-
go y biczowanego/ reprezentował. Potrze-
ba umiartwić niewierniezonego Konia/ tam
gdzie go barzley delega bijac/ tak do brzy
y star. cni Zakonnicy/ z wielka Konfuzya /
Bacanska/ a swoia zasługa/ czynić zwykli.
Dla czegoż ten który będzie dyscypline czy-
ni/ starać sie ma/ aby nie w iedno miej-
sce uderzał/ cał abowiem bol wielkzy be-
dzie; poniewaz gdy w iedno miejsce wsty-
tko bije/ poweli bol ustepuje / y owsem
storo się zanie kilka razy/ wstytek odcho-
dzi; zaczym ostatek dyscypliny z mala sie
zasługa czyni. Pocz o disciplinach/ y po.

wśnnych y pospeliych/ mowte sie. Chę at-
 bym co wspomnieć o dyscyplinach / sobli-
 wych/ ktore zwykli podczas zakonnicy mo-
 cneyſzy czynić/ z okolicznościami pochwa-
 ty godnymi wielkicy/ wktorych P. Chry-
 stusa do stupa przywiazanego nasladuia-
 długobym sie bawieć musiał. Lubo bowieć
 takowe dyscypliny nie sa z powinności/ ser-
 deczny iednak żal za grzechy/ y miłość go-
 roca Boża/ nie upatruie ieżeli powinność
 albo nie/ ale ieżeli sie bierzemy Pánu Bogu po-
 dobá.

Co sie tćnie dyscyplin ktore zwykli Stár-
 ſi dawać/ teſz dyrekcyá uczynić/ iáko by teſz
 kto wlasnie z ſwey dobrej wolei ná to ſie
 obral/ y takſze Chrystusa Pána przy ſtupie
 biczowanego uwiezając/ loſtowa twarz/ y
 eſt blawa wóſz czuć Staryſemu / za on-
 akt miłości ſobie pokazancy okazać ma.

Dyrekcyá/ y cokolwiek ſie rzekło w tym
 Rozdziale/ do noſzenia wleſcienić/ lancu-
 ſtew zelaznych/ y tym podobnych uſtru-
 mentow/ do umartwienia ciała naleſza-
 cych/ ſłużyć bedſze.

*Spofob iáko mamy mieć nabożeńſtwo
 ku Świętym Bożym.*

R O Z D Z I A Ł XX.

POłożymy przykład ieden nabożeń-
stwa ku iednemu świętemu/ Który in-
szym służyć będzie: to wprzód kładac/ iż
nabożeństwo do Świętych Bożych/ zawis-
ło na ochorney woli/ y resolucyey mocney/
do naśladowania skutecznego tych SS.
skład dopiero weszyna się chce osobliwa im-
współakiey uctowości/ y do czynienia nie-
których rzeczy takich na chwałę ich. Na
przykład/ Kto osobliwie jest nabożny ku
Maryświe: Pannie/ osobliwej też pilności
w rozpamiętywaniu iey cnot/ iako ja/ na-
przykład/ Skromność/ Cichosć/ y Oso-
bność/ przyłożyć ma; czyniac bärzo wielką
pilność/ iakoby się w tych cnotach podo-
bnym stał Maryświe Pannie/ abowiem
to jest do niey napřednieysze nabożeństwo.
Gdy tedy będzie taki afekt przeciwko Mary-
świe Pannie/ dopiero starać się trzeba/
aby na każdy dzień na chwałę iey co osobli-
wego uczynił/ albo ją pozdrowiaiac Gęsto/
albo Salve siedmćkroć mowiac/ albo tym co
podobnego/ kroćluchno/ a goracym sercem/
i wielką chęcią podobania się iey / odpra-
wuiac. Gdy zaśie święto iakie iey nad-

cho-

chodzi/ šest/ ábo siedm dni przedtym o-
dlozy/ ná przygotowanie sie ná ono swieto/
osobney w teyże sluzbie pilności zażywa-
tiac/ ná każdy dzień/ przez one šest ábo
siedm dni/ piat/ ábo dziesięć Proć ná ziemię
sie prosternuiac/ Antyphone Salve, (przy
każdey prostrácyey mowiac / dyscypline
nádzwyczajna czyniac. W Wigilia zaś ie-
y/ nád zwyczaj poszczac/ a nákoniec /
w samo swieto zwietskym naboženstwem/
niżeli inszych czasow/ **SARAKMENT**
Tłayświatłey ná gęść iej przyjmuiac.

To iednak dokładam/ iż nie dosyć będzie
miał prawdziwy sluga Tłayświatłey Pán-
ny/ to ná gęść y chwale iej czynić; álem
dla tego ten przykład polożył/ aby y inszych
Światych sluzyl naboženstwu. Ażkol-
wiek bowiem Światych Bożych głici/ y
slużyć im mamy: nie równie iednak/ bór-
zicy Tłayśw: Pánnie/ iáko Królowey nie-
bá y ziemi. Gdy tedy swieto iakie iej náde-
chodzi/ tey dyrekcyey Zakonnik użyć moze.

O naylaskawšá Páni moia/ Królowa
niebieska/ ia siebie samego tobie ná wie-
ki wieczne ofiaruie: ná te iednak Drogy-
stość twoie/ osobliwie te modlitwy/ posty/
dyscypliny/ zé. ofiaruie tobie/ wielce tego

pragnac/ iakoby mć: Gzść y chwata wfe-
 lała oddać/ y tebie si- bázno podobać mogł
 Raczże/ pokornie prz: ś/ odemnie ubogiego
 ta cfiar: przziac/ a nademna sie zmilo-
 wać. W tełema uroczyst: śc dobra rzecz
 iest Naysw: Panny prośic (także y w ino-
 szych Swiatych swieta) o dar taki ołobit-
 wcy iestli Bożey/ ktory sobie napotrzebnię-
 sy bydź rozumie. Dyrekcyja ta służył bee-
 dzie na cfiarowanie rzeczy pewnych/ tro-
 re kto postanowił przez w sypet wiek swy
 odprawowować/ na cześć Naysw: Panny/
 abo wiac innych Swiatych.

*Sposob święcenia świat IEZVSA
 CHRYSTVSA Pána nášego.*

R O Z D Z I A Ł XXI.

Dyrekcya w sypetkiego przygotowania nabożnego, które
 kilka dni świato IEZVSA CHRYSTVSA Pá-
 ná nášego uprzecić, na z przestła w wyższym Rozdziale o-
 pisána, zgodzić się może; tylko ponieważ większa obliga-
 cya iest, potrzeba aby z niższym aff: ktem odprawowána
 była, iako na chwata Pána mebi y ziemię

Sposob iednak obchodzenia całowych
 świat całnych/ potrzeba aby się z tale-
 mnicami uroczystości ich zgodzał / mia

nawo cte ile sie cennie aktorow wnetrznych.
 Przyklad/ jezli nadchodzi dzien Taro-
 dzienia Panskiego/ z osobliwa pilnoscia ser-
 ce gotowac potrzeba/ aby Chrystus Pan
 w sercach naszych duchownie narodził sie
 czyli/ y o one lasta y dar/ z wzdychaniem
 goracym/ y serdecznym pozadaniem/ prosic
 potrzeba. Jezli zasie nadchodzi dzien
 Zmartwychstania/ to intencya wszytko
 przygotowanie czynic bedzie/ aby powsta-
 nie z grzechow/ y duszne zmartwychstanie/
 lobie uprosit. Jezli Duchą S. zesłanie/ a-
 byśmy nawiedzenie/ y w nas mieszkanie
 Duchą S. otrzymali/ prosic bedziemy. Je-
 zli Omezenia Panskiego/ abyśmy onego
 w mece nasladowali.

*Sposob czynienia Mortyfikacyey zwy-
 czayney. w Refektarzu.*

ROZDZIAŁ XXII.

Dyrekcyja.

N Alastawsy Pynie/ y Zbawicielu moy/
 do Starzego mego isc mysle/ abym
 mortyfikacya/ ktora mi naznaczy/ odpra-
 wik/ a ciebie Pana mego w cierpieniu ma-
 ki twoiej/ nasladowal: niechze eo bedzie

na Gieś y na chwale Imienia twego S.
Przez co y tobie Błogosławiona Panno /
Krolowa Anyelsta/ bärzo sie także podobać pragne.

Sposob odprawowania Mortyfikacyi
zwycaynych ten bądźcie. Naprzód wstanie
od stolu/ y iako naystromniey do Starszego
przyjdzie/ kłęcząc o Mortyfikacya /
ktora sie Starszemu upodoba/ prosić będą
dzie/ nie obierając iey sobie/ także ani do
tey/ ani do owey afektu przykładając; ale
na zdaniu Starszego/ przez ktorego Bog
mowi/ prześtając. Tute jest iednak owa
chęć tey rezygnacyey przeciwna/ ktora kłama
do surowšy Mortyfikacyey / nizeli
Starszy nāznaczy: y owšem dobrze bärzo/
aby ten ktory o mortyfikacya prosi/ tego
pragnął/ y surowša zāmŕŕe obierać byt gotow/
ieŕliby mu pozwolono bräkować.

Rozmyślanie/ ktore w ten czas mąć
potrzeba aby sie z mortyfikacyami zgadzając:
iako naprzykład/ ieŕliby przyŕŕlo wŕŕy
ekich Zakonnikow nogi całować/ przed ka-
żdym z osobna/ ałt pokory czyniac/ mowić
bądźcie: Pānie y Odkupicielu moy/ nie ie-
ŕŕem godzien podnoŕŕkiem bydŕ tego ŕlugi
twego. Co teŕ y w inŕŕym ałcie podobny

zachowywać będzie: teżli na trzyju race ro-
ściagnawszy stać będzie/ obroci myśli swe-
ku utrzymowanemu Chrystusowi Panu/ y
y aktow kilka uczyni takich/ ktorzymby
pragnął stać sie podobny utrzymowanemu
Jako na przykład: Panie moy/ day mi z ta-
kimi twoiemy świętymi/ aby równo z toba utrzy-
wany był. Y tak w innych Mortyfikacyach.

*Sposob czynienia Mortyfikacyey
nádzwyczajney.*

ROZDZIAŁ XXIII.

Dyrekcya.

Panie y Zbawicielu moy naytáskawszy/
mam mortyfikacya pewna niezwy-
czayna czynić/ upokarzaiac sie/ á wystąpić
y niedostonalości moie/ przed sługami two-
mi wyznaiac: Racze mi Panie moy/ uo-
żyzyć prawdziwey struchy/ y osobliwey tá-
skiy swey/ abyś one wedle upodobania two-
go odprawił. Wespół y ciebie Nayswięt-
sza Panno pokornie proszę/ do dostonalości
aktu tego/ ktorym Błogosławiona Dusze
twoie uciechyć myśle/ racz mi pomoc.

Sposob zgadzać sie ma z wyższym opisa-

niem;

niem; to jest: ten który ułotczył się z rąk
 łowcy odprawować będzie/ trzys na ramię-
 nau/ albo wiec w rękę przyniesie pomału
 dyscypliną plecy uderzać/ albo wiec trupia
 głowę trzymać/ twarz y głowę popiołem
 posypawszy / na kolanach się suwać/ aż
 na poszczodk Refektorza przydzie/ y tam
 zaśtanowi się/ zniknu czekając do powiada-
 nia nieoczekalności swoich.

Sposob powiadań a tego/ babście proste
 mi/ erotkimi/ ale affektu pełnym słow
 iakby właśnie przed sadem Jezusa Chry-
 stusa Pana naszego był; potym o modli-
 twe Braci prośac/ skńczy: do czego tego
 przykładu użyć może/ według którego inśe
 czynione bydy mogą.

Oyże wyznawam grzechy moje: Ja ni-
 eżemne stworzenie/ żem Pana Boga o-
 braził/ nie godzienem w ty zgromadzeniu
 świętym żyć/ iż obowizaniu y powinności
 mey nie czynię dosyć iako potrzebą/ a oś-
 bliwite iż skromności y cichości nie zacho-
 wuię/ y żadnego sobie gwałtu nie czynię
 w ćwiczeniu duchownym / y w zebra-
 niu sił dusze mojej/ aby Chrystusowi Pa-
 nu pełniey służył / y z nim się zjednoczał.
 Prośe Wasnościow Wielebni Oycowie/ y

Dia!

Pracuj nymilsi / modlicie sie za mna do
Pana Boga naszego.

Oto powierzamowey kompozyczey
ciała/ oto sie ni ch stara/ aby w obleganiu
y zewleganiu habitu/ przystoynosc zachował/ aby ani nazbyt wybornie/ ani też nad-
zbyt nieczemnie: y we wszytkim też prze-
strzegal/ aby albo drugim przyczyny do
świechu nie dal/ albo wiac godności mieysca
onego w czym nie naruszył. Kiedy be-
dzie wchodził/ pomatu sie dyscyplina ude-
rzać będzie/ gdyż ałcu też dostojność nie
w odmianie habitu/ albo gwałtownym bi-
ciu/ ale wzalu serdecznym/ a wyznaniu
win swoich/ pokornym / należy

Sposob w Celi mieszkania.

R O Z D Z I A Ł XXIV.

Dyrekcya pod czas osobnego mieszkania.

Panie m y nayl szawszy z posłuszeństwem
światego naznaczone mam życia oso-
bność: Racz mi dać łaskę swa święta/ aby
z toba przez ten czas/ wedle upodobania
twojego/ przestawać mogł. O coż y ciebie Tay-
świętę Panno pokornie proszę/ gdyż sie też
y tobie na tej osobności podobać pragnę.

Spo.

Spósob tedy przedywanía w Celi bę-
dzie/ ábo płazac/ ábo też prosto stojac/ á-
bo z skromnością Angelsta/ iáko ten który
jest przed obecnością Bożą/ siedzieć. *Exer-*
cycya zaście/ ábo ćwiczenia/ niech beda; á-
bo modlitwa sama/ ábo też złączona z na-
bożnym czytaniem: niekiedy uczyni nieia-
kie prostrący/ niekiedy rące na krzyż ro-
ściągnie/ ákry niektóre cnót przydawać; iá-
ko Wiary/ Miłości/ Miłości/ Skrupy /
Pokory/ rezygnacyey/ zc. A iż śaćan zwykł
Żakonników bázko kusić/ w osobności ży-
jących/ maźnie przeciwko ospálstwu y gnu-
śności stáwiać sie potrzeba/ y nie tak sie ob-
chodźć/ áby kiedy kto do niego nieopowte-
dnie przyidzie/ miał być ztad źle bázko
zbudowany.

Spósob leżenia ná łóžku.

R O Z D Z I A Ł XXV.

TO wprzód płáde/ iż Żakonnik/ w rozbie-
raniu y w ubieraniu sie/ tak ma bydź
wstydlivy/ áby ile bydź może/ żadney czę-
ści ciała swego nigdy niewidział.

Dyrekeya ta.

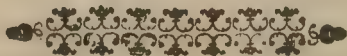
Stworzyćielu moy/ któryś ná okrucie

twar-

twárdym łóſku Krzyſá S. dla mnie ſie
położyć ráczył/ z poſłuſenſtwa ſwiatego
kłada ſie/ intencya maiać/ nie dłuſzey nad
upodobanie twoie ſwiate ſpać/ y to dla teſ
cyłko/ ábym wſtawſzy / był ſpoſobnieyſzy
chwalić Ciebie Pána mego: Połkornie pro
ſze/ rácz mie bronić od nieprzyiaciół mo
ich duſſnych / ábym ſie tobie Stworzyćcie
łowi memu podobał. Ocoż y Ciebie Tłay
ſwiatſza Pánno/ y Páni moiá nałáſtaw
ſza/proſze.

Spoſob ná łóſku leżenia ma bydź bár
zo czuſty/ y wſtydliwy / leżac ná bok/ ná
którym komu ſpoſobniey leżeć/ żadney cz
eſci ciała nieprzyſtoynie nie odkrywać.

Ważać ſákonnicy zwykli kiedy ſie kla
da/ łóſko bydź ná kſtalc grobu: co iſz ieſt
ſmierci figura/ do powſtągłiwoſci żadz
cieleſnych/ y przyſtoynego leżenia / wiele
pomaga. Wielkiey pochwały rzecz godna
ieſt Anyolá Stroſzá proſić/ áby nas odpo
zywáiacych bronił / y od nieczyſtoſci / y
ſproſnoſci wſelákiey / z przyſzyny ſátań
ſkiey pochodzacey/ wyzwolił.

Sposob do Refektarza chodzenia.

ROZDZIAŁ XXVI.

Dyrekcya.

Panie Boże mój! potrzeba mi abyś mię to moje pośilił: proszę cię pokornie, rąć mi dać łaskę swą osobliwą/ abym był wstrzemięzliwy / abym się tym sposobem Pánu mojemu podobał. Wspolek y ciebie Najsławsza Páanno sobie wzywam nómoy pomocy/ abym ten ákt przystoynie odprawił/ w którym ci się podobać pragnę.

W Refektarzu trzeba się iako naystrońniej zachować/ wystrzegać się swawoli w rozkładaniu serwery/ abo wieszczenia chleba: y żadnego znaku chciwości w jedzeniu nie pokazywać/ ale siedząc iako temu który jest w obecności Bożej przynależny on ákt z wielką gorocnością duchową odprawować/ na nic więcej/ tylko cicho przed nim polożać/ nie patrząc/ pilno tego co góra słuchać/ niekiedy ákty cnotliwych swiętych wnetrznie czynić/ także iáko Najsławniejszy dla miłości Bożej zostawać ioc/ y na jółé Chrystusa Páná pomniac.

Sposob zwyczajney y niezwyčajney
Rekreacyey odprawowania.

ROZDZIAŁ XXVII.

Dyrekeya.

Panie y Bawicielu moy nadrozſzy/ z ſlu-
gami twemi mam rekreacyey zażywać/
niechże to będzie na cześć/ y na chwale Mł-
estatu twego świętego. Racz to Panie
nānoy dobrośliwy ſprawić/ aby mi ten akt
odał ſi!/ jebym ci potym z wielkſſa ocho-
a ſłużył. O coż y ciebie Krolowā nie-
ieſta pokornie proſſe.

Sposob rekreacyey będzie miarkowany
ſtromnoſcią/ y wesołoſcią/ ſtrzegac ſie
ilno bez dozwolenia nie mowić/ abo
czym ſie komu inſſemu uprzykrzyć/ abo
iac co takowego czynić/ coby doſkona-
oſci przeciwnego było/ ale pamiętać o obe-
noſci Bożej/ y podczas akcy cnoty czynić;
bytko cokolwiek ſie tam dzieie/ ku du-
nemu dobremu przyimuiac.

W rekreacyach niezwyčajnych tak dy-
keya będzie/ y teſz nauki zachowane bydź
ia; pilno tego ſtrzegac/ aby ono po-
wolenie/ ktorym Starſzy ſpolney rozmo-

wy dozwalaia/ tylko o rzeczach duchownych/ nie było/ abo wiec takich/ w których nie świętą p
czego/ abo szkodliwego/ nie ma.

Ta takich rekreacyach/ każdy niech tak c
usilule przedstawiać z doskonałymi przykładami
dniami/ z którymi by się duchownie rekreow
wać mogli/ wiele się od nich ucząc/ i tych swoich
tym y pożytecznym sposobem rekreowania

Sposob umiatania.

ROZDZIAŁ XXVIII. RO

Dyrekcya.

Panie Zbawicielu mój/ daj mi z łaski
swey świętey/ abym tu upodoban
twemu zamierał. O toż ciebie Błogosławie
Aniśka prośba.

W umiataniu sposob ten niechay będzie
każdy Szkaplerz przed sobą podniosszy/ spo
pás go założy/ żeby się włożąc po ziemi n
mazał; y miotła wziawszy/ aże ten z pilnym
ścią/ y ochadostwem wielkim/ odprawow
będzie/ nie odrywając się mówieniem/ i tego st
tām y sam patrząc/ ale pilnując takoby tego st
ług duchownych iako nawiecey przy
niał. Dla rozmnożenia y przyczynienia
zasług/ postanowi sobie z Panem Bogiem

Wnyd ile proś miodo po ziemi zagarnie/ tyle
 c święczy pánu Bogu sie ofiaruje/ z wielkim
 ffeke prośac/ aby on serce umieść ráczył:
 y niec tak często to powtarzając/ y postulatow
 zykających duchownych zżywać/ sposobem
 rektó pánu Bogu przyiemnym/ á wiele sobie
 y świętąslugującym u niego/ zámietać będzie.

*Sposob w strzyżeniu iaki ma bydz
 zachowany.*

VIII. R O Z D Z I A Ł XXIX.

Dyrekcyá.

W Szechmogaey Pánie Boże moy/ użyj
 mi łaski swej świętey/ aby ten ákt
 u czei y ku chwale twej świętey odprawił.
 droż y ciobie pokornie Brolowa Anyet
 będzie á prośe.

Sposob ten będzie: Osobliwa skromność
 i cichosć zachować; ten ktory strzyże/ aby
 ylbem duchownym powinność one od-
 rować/ tak żeby sie niczym temu pro-
 em/ ágo strzyże/ nie uprzykrzył: ten zaśie ktoi
 aby ktoi strzyga/ rozmyślać co pobożnego be-
 przy- sie/ żadnego niecierpliwosći znaku nie
 czynić.

Wważanie w tym akcie do upodobania

Każdego byśś może tylko aby z wielką ci-
chością/ milczeniem/ y skromnością. Do-
bry Zakonnicy w takich okazyach wie-
le aktów/ swiętą przysługę swoją przed
Pánem Bogiem/ czynić zwykli/ pragnąc
aby im ci króży strzyga/ dali taką okazję
do cierpienia/ y osiárnia sie Pánu Bogu na-
maczeństwo z wielkim sercem/ kiedyby się
zdarzyło/ dać żywot swoy dla chwały iego

*Sposob Tabliczek bránia, dla obudze-
nia Zakonnników.*

R O Z D Z I A Ł XXX

Dyrekcya.

PÁnie Zbáwicielu moy/ ze wszytkiey du-
śy mey pragne Tabliczeki w przod
przed wszytkimi inšymi porwać/ pomóż mi
łaska twa święta/ abym sługi twoje sposobił
Anielskim pobudził/ abyśmy cie po spoiu
wszyscy chwalili. O toż y ciebie Królowo
niebieśta pokornie proszę.

Sposob ten będzie: Każdy skoro tylko
pierwsze uderzenie dzwona usłyszy/ porwie
się z łóżką/ y prądko ubierze/ ieżeli się był ie-
szcze nie ubrał; y przestzegając w tym od-
Ścárskiego postanowionego sposobu/ zaraz

na miewce/ gdzie tabliczki wiſa/ pobieży/
y o to ſie pilno ſtarać będzie/ aby ie przed
inſemi napierwey uchwycić/ dla ſamey
chwały Bożej/ chcąc inſzych pobudzić: a
ieźliby przed nim kto inſzy był pilnieyſzy/
zarażem do Oratorium, abo gdzie ſie Brá-
cia zchodza/ poydźcie Pánu Bogu dziekować/
że ſługom ſwym Brátu onemu okazał dal-
ſzuyć. Ten który otrzyma tabliczki z wy-
ſtę/ po Dormitarzu Grácie mówić będzie/
aktom wiele czyniac/ życząc ſobie na chwa-
le Bożej/ wſytkie ſtworzenia ze wſytkiego
ſercá zwołać.

Spofob wchodzenia, ábo wycho-
dzenia z Cele.

ROZDZIAŁ XXXI.

Dyrekcya wychodząc z Cele.

PAnie y Zbawicielu moy/ day mi złaſti
twy ſwiatecy/ ábym o obecnoſć twę
nie zapomnial/ ále zámwſze z toba przeſtá-
wał/ dla upodobania ſie tobie. O toż y cie-
bie Tłayſwiera Panno/ Páni moia/ proſze.

Tá dyrekcyá kłeczac odprawiona być
ma krótko/ y po tćy z poſeilem wynieſć/
wielką ſtromoſć zachowuiac/ oſobliwie

zaráz po wstaniu: ná ten czas bowiem
wiele się z ospałości y nieopatrności przy-
trafia; y dla tegoż trzeba w ten czas zue-
o sobie. Zabit ná się przystoynie włożyć y/
gnusności po sobie żadnym sposobem nie
pokazywać/ wychodzić. Oto się pilno za-
konnicy starać máto/ aby tożka porzo-
dnie odchodzili/ nabierzey lećie/ kiedy
dzień zwykły już bywać/ ná ten czas kiedy
wychodzą. Gdy zaśie zakonnik názed do
Cele wnidzie/ kłęknie/ Pána Bogá/ y Trá-
światwierśey Panny wzywając/ podziękuj-
ie/ iż się zdrowo wrócił; gdyż nabespie-
gnieysze jest miejsce duchownego słowie-
ka w Celi/ gdzie sam z samym Panem Bo-
głem żyje.

Sposób śpiewania, y czytania.

ROZDZIAŁ XXXII.

Dyrekcya.

Panie Wszechmogacy/ rácz mi dopomoc
łaska twoja święta/ abym tu upodoba-
niu twemu śpiewał/ y czytał/ á tu pożytko-
wi memu/ y tych którzy słuchają. Otoż
y Ciebie Błogosławiona Panno/ niebá y
ziemie Krolowá/ pokornie proszę.

Be

Bedźcie czytal głośno/ powoli/ rozdziel-
 nie/ nabożnie/ tego samego pragnąc/ aby
 słuchaczom słowa one w pamięć/ y w ser-
 cą wbił; żeby się tym słuchaniem czytania
 duchowneż zapalili: co jest bårzo wielkiej
 ceny u Zakonników. Toż się ma mowić o
 śpiewaniu Zakonnym. Ten/ który czyta
 uważać ma/ iż jest instrumentem Bożym/
 aby onego słowy duszom pokarm dał; dla
 tego pilnować bedźcie/ aby y siebie nie o-
 głodził/ abo więc bliźnich/ ladałaśco czy-
 tać/ pokarmu tego nie zbawił.

Sposob stania, siedzenia, y chodzenia.

ROZDZIAŁ XXXIII.

Dyrekcya tych aktow tá niech bedźcie.

WSzechmogacy Pánie moy/ niech ten
 akt ku czci/ y chwale bedźcie Imie-
 nia twoiego świętego. Otoż y ciebie Pa-
 ństwie Pańno pokornie proszę.

Sposob stania ma być przystoyny/ ani
 nązbyt syc wynosząc/ ani nązbyt schyla-
 jąc/ ale w tym przystoyności Zakonney nie
 iakiey zązywać/ ramię równo trzymając/
 ręce złożywşy przy pąście/ iako cemu który
 jest w obecności Bożej/ przynależy.

Siedzenia sposób / aby był barzo sro-
mny/ nie po świecku sobie nie poczyná-
iac/ ani nogi na nogę założywszy/ albo sie-
tám y sam obracáiac/ albo co takowego nad
przystoynosć Zakonna czyniac: co aczeol-
wieł wszedy/ ale mianowicie na miejscach
świątych/ ma być zachowano.

Chodzenie ani nazbyt pretkie/ ani ná-
byt leniwe bądźcie/ ale właśnie Zakonne/
niechwieiac sie głowa tám y sam/ ani ra-
mionmi poruśaiac/ albo takim sposobem
inšym zwierzchnym / niezgadzáiacym sie
z wnetrznym ułożeniem dušnym/ chodząc;
acz wszedy cicho/ ale natciśey po Dormi-
tarzu potrzeba chodzić/ iáko dla tych kto-
rzy sie uga/ tak y tych ktorzy sie modla
rozzerwánia: to także w otwieraniu y
zamykaniu drzwi/ a nabárziley w nocy zá-
chowuywać trzeba. Aktow tych uważanie
potrzebne barzo jest / imaginować sobie
Chrystusa Pána naszego/ barzo sromneg;
y uważać sobie iáko by sie on w takich
aktach sprawował/ to uważaiac/ oneś ná-
śladować.

Sposob przestawiania z inssemi Za-
konnikami, ábo świeckiemí

ROZDZIAŁ XXXIV.

Dyrekcya.

Panie Bawicieln moy! rácz to sprawić
złaski twej światey! áby tá zabawa
moja z bliźnim mym! Młodzińcowi twe-
mu była przyjemna/ y ku upodobaniu two-
jemu/ á bliźniego mego zbudowaniu tá ie-
abyśmy przez te zabawy ducha nie utracił
o który się wpzód dla siebie mam starać.
O cóż y ciebie przeczyszcá Panno/ Páni mo-
ja! pokornie proszę.

Sposob będzie ten / duchownie ná oso-
bę te z ktora przestawa pátrzać/ iáko na-
duże dla ktorey Pan Chrystus żywot po-
łożyć ráczył/ z tym uważaniem braterski-
obcować ma z bliźnim/ áby się to dział-
stomnie/ takim sposobem nie pátrzac na
twarzani też bezpieczeństwa zbytniego za-
żywaiac/ y nie z gola nád przyszłość ni-
czyniac: ale iáko słowa tak y wszystkie u-
czynki/ áby były łaskawe/ wdzięczne/ zwiel-
ka ludzkością złączone/ iáko prawdziw-
uczniowie Chrystusa Pána/ czynić powinni

Tym

Tym sposobem ze wszystkich sobie mę-
 ospolicie poczynać. Ale kiedy się przyda-
 świętymi mówić/ przez tego/ do chęci/
 u miłości Bożej/ a zbawieniu dusz swo-
 h/ przywodzić ich potrzeba/ dobry przy-
 ład im z siebie dawać/ y drogę pokazywać
 o pobożnych uczynków czynienia.

Sposób iako Zakonnicy używać mają
 rzeczy od Stárszych sobie na czas
 pozwolonych.

ROZDZIAŁ XXXV.

Gdy któremu Zakonnikowi Stárszy da-
 habit, książkę, albo cokolwiek innego,
 tej dyrekcyey użyć może.

Panie y Zbawicielu mój/ co mi z poslu-
 szeństwa świętego dano/ wspomóż mia-
 łość swą najsłodsza/ abym tego tu upo-
 robaniu twemu/ nie iako własney mojej/
 le iako tobie poświęconey rzeczy / stro-
 nnie używał/ y żebym afektu do niej nie
 użytywał. O toż y ciebie Najsłodsza
 Danno pokornie proszę.

Sposób w używaniu rzeczy wyżej mla-
 owanych/ aby był bardo skromny y oche-

dóžny/ wedle nauki świętych. Poniewa-
bowiem ten ktory ich używa/ nie jest ich
Pánem/ ale sa spolne wšykkego Konwen-
tu/ y Chystusowi Panu nášemu poświęce-
ne. Dsiś mu sa pozwolone/ a tucto sie zaś
od niego wźiac mogą/ y drugiemu dać
coť tedy słusna aby każdy pozwolonych rze-
czy sobie tať używał / poniewaž cudze sa
aby z nie ochadostwa iakiego inšym brzyt-
kie nie byly.

Dla tegož Zakonnicy duchowni / ložka
lichtarze/ książki/ y tym podobne rzeczy
z posłuszeństwa sobie dány / ochadożni-
bárzo chowáia/ ubóstwo ostro zachowu-
iac/ dla ktorego onych rzeczy z taka ochro-
na używáia/ aby długo trwały; iako też
dla wielkiej miłości ku drugim Zakonn-
kom/ ktorych ich używać maia.

Sposob z Klastoru wychodzenia.

ROZDZIAŁ XXXVI

Dyrekcya.

PAnie Sworzyćielu moy/ zá roztazán
posłuszeństwa świętego z Klastoru w-
chodze/ rácz mnie strzed/ abym o obec-
ści twoiej nie zápomníal/ y oney nie utr-

ci/ ale ta zawsze przed oczyma maiać/ nie
nieprzystoynego nie czyni/ y Młajestatorowi
nie twemu światemu podobai/ a bliźnich
moich budował. O coż y ciebie Tłaszwie
Ba Panno/ y Królowa niebieśta/ prze.

Sposob ten będzie/ wstawiwszy błogośta
wieniestwo/ y dyrekcyę uczyniwszy/ Zakon
nik bardzo porządnie wynidzie / serce do
Pana Boga podnosić/ Który jest obecny
wśady/ a ciało przystoynie miarkuic
nieczemności wśelakiey w chodzeniu wy
strzegaić sie; ale tak zawsze chodzić be
dzie/ iakoby wśytkiego świata Książetę
nań patrzyli/ y spraw iego wśytkich pil
no przestrzegali. Jeśli dwa beda (iakoż
inaczej pospolicie nigdy nie wycho
dza) młodszy starszego/ iako Przełożonego
sámego/ śanować będzie/ y bez iego do
zwolenia z innymi Zakonnikami/ albo wiec
z świeckimi/ mówić nie będzie/ a nawet
y z nim samym oprócz w gwałowney sprá
wie/ albo potrzebney/ albo wiec od niego
zpytany. Starszy o to się starać będzie/
żaby młodszemu skromności w odprawo
waniu rzeczy był przykładem; y teżliby mu
się kiedy trąfiło orzecząch duchownych
z nim mówić będzie/ Ktoremu by go zbudo
wał/ y ucieśli.

Spósob wedle ktorego ćwiczienia codzien-
ne duchowne, mają być sporządzone.

ROZDZIAŁ XXXVII.

Zakonnik / który umyślił prawdziwie
służyć Panu Bogu / y onemu się prze-
rze podobać pragnie / ma sporządzić żywot
swoy przemyślem nieślącym światobliwym /
tak żeby zawsze co daley to więcej posta-
powal / nie kontentuiąc się żyć według Za-
konników niedoskonałych / którzy postę-
pują sobie tak ładająco / iakożkolwiek się
im przytrafi / na to / do czego ich obowiąz-
uje stan ich / y na codzienne natchnienia
Pańskie / niedbając.

Spósob tedy światobliwy ten będzie.
Co się tyczy aktów pospolitych / albo też a-
któw osobno komu z posłuszeństwa naza-
czonych ; wszystkim wobec Zakonników / nie
więcej w nich zachować nie potrzeba / tyl-
ko aby z wielką goracością / y duchownie /
odprawowane były : iakośmy w pierwszej
części ucyli / tak y w tej drugiej pokážemy.

Co zaś się należy do czasu / który zbywa
od zabaw pospolitych ; wiedzieć potrzeba /
iż każdy Zakonnik / który zabawami pospo-

item/ albo też osobnemi/ od Starpęgo los
 wie nąznázonemi/ zatrudniony nie test po-
 winien u siebie postanowić / aby sie tymi
 uczynkami/ które sie ściągają ku wielkiej
 chwale Bożej/ y onego do wielkiej dostó-
 ności promowia / zabawiał.

Te sie na dwie części dziela: to test /
 Modlitwa / y Mortyfikacya / z których sie
 gruntowny y bezpieczny żywot Zakonny
 składa; bo iako Modlitwa bez Mortyfi-
 kacyey/ tak przeciwnym sposobem Morty-
 fikacya przez Modlitwy podeyrzana test/
 y wielom niebezpieczeństw podległa; te
 zaś obiedwie złączone pospolu/ czynią dro-
 gę bezpieczną: czego sie spólnym Wyco-
 SS. y osób Duchownych zdaniem/ dowo-
 dzi. Do nabycia zaś tych dwu rzeczy /
 sposob ten będzie: Czasu ostatek który mu
 zbywa od zabaw spólnych / albo też oso-
 bnych / z posłuszeństwa onemu nąznázo-
 nych / na modlitwa y mortyfikacya odlo-
 żyć / tak aby Zakonnik on czas (ktorego
 w Celi zwykł sie bawić) wiernie trawił na
 modlitwie samey/ albo więc złączoney z cy-
 taniem nábożnym/ stara sie duszę swą wy-
 chować na tey paſy duchowney/ a to na
 przednieyſzą / y umartwiałac sie we wſzzy-

tlim w czym może / iako na przykład / nie-
 przedy ciato niewczasuiac / stać na ten czas
 gdyby mu sie rączy siedzieć podobalo; Ple-
 zac na ten czas gdyby albo stać / albo sie-
 dzieć wolalo : albo wrec na trzyz rece ro-
 ściagnawby stać / w ten czas gdy gnusność
 naciera / y do wczesności pobudza ; niegdy
 też czy od rzeczy im sie podobalacych od-
 wracaiac / y iezył za okazyu powściągaiac.
 W iedzeniu wymuiac sobie cokolwiek
 z tych rzeczy / do ktorych wielby appetyt y
 smak guie / y na koniec przeciwko wżyszt-
 eim appetytom nieporzadnym / miez Chry-
 stusa Pána mortyfikacyey podnieść : a to
 jest wtory Rozdział.

Zakonnicy wierni aby do skutku przy-
 wiedli naukę takowego przemysłu świato-
 bliwego / o ktorymśmy teraz mówili / chuc
 woie / ktora palai do ćwiczenia sie w du-
 chownych sprawách / z Starzymi znosć /
 y od nich / żeby im naznaczona byla pewna
 liczba mortyfikacyi codziennych / prosza :
 w patrzeniu / w mowieniu / w prosternowa-
 niu / z. aby tak Pánu Bogu iakoby nieia-
 kold / z mortyfikacyi pewnych / wiernie y sta-
 lecznie w przedsięwzięciu trwaiac / na Po-
 dy dzień oddawali.

Mortyfikacyi ciałowych liczbą zwykłą bywać/ około pięci albo siedmi razow/ te skody zdrowiu żadney nie przynoszą / a duży znaczny y wielki pożytek czynią/ gdyż ciałowym sposobem nakładamy się mortyfikacyey Chrystusa Pána/ y wielki w dostojności Zakonney postępek czyniemy. A chociaż pewna liczba w oddawaniu onego holdu codziennego zachować potrzeba / iuż Zakonnicy prawdziwi na tym nie prześtają/ ale się wyżej pna / usiłować się mortyfikować we wszystkich; y używać przez kilka dni włosienice/ albo żelaznego łańcucha/ albo czego takiego do umartwienia ciała sposobnego/ z wielkim dusze swoiey pożytkiem.

Przystępując tedy do czegośkolwiek w osobności/ ieżeli Zakonnik tym sposobem sobie dzień sporządzi aby zarówno akcom pospolitych/ albo osobnych/ sobie z poslušenia naczynionych/ pilnował/ a ostatek czasu który zbyma strawił/ według tego iako mu Starşy dozwoli/ na Młodzieńwie y mortyfikacyey/ iako się rzekło.

Idzie zaś tym iż taki Zakonnik Anielski żywot na ziemi prowadzi/ y wielkim pechem do żywota wiecznego bieży. A ieżeli

ieden dzień według ſpoſobu miánowane-
go ſporządzony będzie/ nic wiecey nie do-
ſtawa do prowadzenia záwsze żywota ſwe-
go/ wedle onego porzadku y doſkonaleſci/
tylko aby y inſze wſzystkie dni tymże ſpo-
ſobem trawione były: y taki żywot będzie
bárzo porzadny/ y z wielką chwálą Bożą/
á pożytkiem Zakonniczym złączony. Tle
maß w tym wątpliwóſci żadney/ iż ten
ſpoſob życia ieſt bárzo zacny/ y pożytecz-
ny; o czym ſwiádzczy doſwiádczenie co-
dziennie: lecz máło ná tć poznać prawdę/ ieſli
ſie Pro ze wſzykiego ſercá/ á ſtárecznie/
do wykonánia tego nie półoży.

Koniec Pierwſzey Częſci.

W T O R A

C Z E Ś C

Traktatu Cwiczenia Klasztornego.

O obrzędach Zakonnikom zleconych.

P R Z E D M O W A.

V Pátruy, że tá Wtórá Cześć nic inšego w sobie nie zamyká, tylko Dyrekcyę powinności wšytkich, Zakonnikom zleconych, y nieiákie przestrogi dobre dla tego, żeby doskonale odprawowane byty, ku postępkowi dušnemu bázro Ńpofobne: ale gdyž Ńs nád to inše powinności, moze MiŃtrz NowicyuŃow Ńpofoby odprawowania, ich Rozdziałom tym niżej potoionym, podobne wynaleŃć.

R O Z D Z I A Ł I.

O wšytkich wobec powinnościách.

I Ako Ńtore Zakonnikowi Ńtoremu z poŃtusi BerŃstwa powinność iáka palecona bádzie/ Ńerce do Pána Boga podnieŃie/ y o co/ żeby iá dobrze mogł odpráwić náchwale tego/ y PrzenabłoŃtáwieniŃy Pánny/ bádzie proŃit. Zá pewno to trzymáć ma/ że tey nigdy dobrze odpráwić nie bádzie mogł/ iežit w Ńwoiey umieŃetności/ ábo w Ńilách uŃność poŃtádać bádzie. Dla te.

go chociażby był Doktorom nader mądry/
może wierzyć/ że jedney lekcyey z Brevia-
rza w Chorze nie będzie mogli dobrze czy-
tać/ jeżeli nie będzie pomocy łaski Bożey/
ma przeczytać naukę powinności sobie
zleconey/ y pilnie one zachować.

R O Z D Z I A Ł II.

O powinności Hebdomadaryusza.

Rozdział ten przynależy Dyakonom/ y
Subdyakonom/ wyjawy to/ że nie są
pośrednikami; abowiem onym nie przy-
należy/ iako y Kantorom/ y Wersitularzom/
y innym/ ktorzy powinność iaka w Cho-
rze odprawować mają.

Dyreksya ta będzie.

Panie Boże mój/ użyż mi łaski iako-
bym powinność ta/ na chwale Maie-
statu twego Boskiego/ godnie odprawił /
y dusze/ y ciało/ y język mój rzadź w uczyn-
kach/ ktore mam w ten tydzień odprawi-
wać. Tegoż y od ciebie Tabłog-ślawień-
śa Panno/ Złotomá niebieśta/ żadam.

Sposob ten będzie.

Ma pilnie przyrzec ceremonie / u-
silniac akty do Ołtarza y Choru/ y inne

rzecz o tego urzędu przynależące/ z wiel-
ką skromnością y nabożnictwem odprawo-
wać: onę tygodnią więcej nabożństwo
mając/ niżeli czasu inſy: y za wſzystek za-
kando Pána Boga ſie rzyzymiać/ na-
ſtąpi poſtędnictwa z poſłuchaniem ſwie-
tego poſtawnicze/ aby Maieſtat Boſki/
za wſzystkie ſakramenty błagał.

R O Z D Z I A Ł III.

O powinności Zelatorów.

Dyrektorya ta będzie.

Dużypanie Boże moy/ abym powinność
ci/ z prawdziwą miłością y reſtropno-
ścią/ na chwale twojej czynił. Także cie-
bie Tłaſwiatła Panno/ y Páni moja/ pro-
ſzę.

Sposób ten będzie.

Ōdobyć ſie na ſerdeczną miłość/ y żarli-
wość mierną/ złączoną z umiernością y
reſtropnością/ upokarżać ſie/ y ganiać
w przód ſam w ſobie: winy ſwoje aniżeli
cudze/ niedoſkonaleſci bliźnich (w nich nie-
pragge: uiac/ y nie dając mieyſca poruſze-
niu z namietnoſci pochodzącemu/ ale po-
proſtu one/ y ſrodkami ſłowy powiadać /

y ile podobna rzecz jest wymawiając / a
bomiam takim sposobem / bez wątpienia /
wielkiży pożytek przyniesie.

R O Z D Z I A Ł IV.

O Vrzędzie Spowiedniká.

Dyrekcya tá będzie.

Panie Boże mój / oświeć y sprawnij mój
w odprawowaniu tego Sakramentu
połuty światy / żeby żadney szkody w po-
stępku moim duchowym nie popadając /
inny pożytek przyniosł / na chwale two-
je świata. Tegoż też od ciebie Przena-
światła Królowa niebieśta żadam.

Sposob będzie ten.

Naukę y poradę ludzi uczęszcych zachó-
wać / (tego naprzód potrzeba.) Gdy zaś
Konnik do słuchania Spowiedzi woląta /
na tych miast serce do Pana Boga niech
podniesie / y dyrekcya wyżej pomieniona
powtorzy / potym aże iaki struchy uczyni /
nawracając się do Pana Boga takim spo-
sobem / takimby chciał / żeby ten króć słu-
chać ma Spowiedzi / był nawrócony; na-
wiecey dla tego aby ostrożnie sobie postę-
pował / ponieważ obowiązek jest / aby

ten Sakrament czystym sumieniem od-
prawał. W samym ańcie Spowiedzi
ma być wdzięczny y miłością pałający/ aby
potulających na dobre nawiodł / Reguly
umiejętności y refleksyjności od Autorów
dane/ zachowywać.

Co zaś do Sakramentu ćwiczenia należy/
ma być ostrożny/ zwłaszcza/ jeśli ci przez
Spowiedź czynią/ są świeccy/ a daleko
więcej jeśli bractwowe/ z kłopotem stroniąc
nie mówić/ y z nim się nie bawić. Nie
cyfrowo ma natym przedstawiać że potulają-
ce na drogę łaski Bożej nawiodł/ ale iż
ma się starać/ takowa im nauka dać/ aby
takie postępek czynili/ y ćwiczyli się w mo-
dlitwie/ y żeby takie umacnianie ciała
swego/ każdy wedle stanu swego/ czynił/
y naucej się ich/ takimi by sposobem w obe-
ci Bożej ćwiczyć się y duchownie żyć
miał: gdyż doskonałość Chrześcijańska
w tym przynależy.

R O Z D Z I A Ł V.

O Vrzędzu Káznodziejskim.

Dyrekcya na ten sposób będzie,

Panie mój / y Mistrzu żywota mego,

day

Day mi nauka/ y serce/ y ięzykiem mo-
im rzadź/ abym na chwale twojej/ na poży-
tek dusze mojej y bliźnich/ kazał. O toż
ćiebie Niewiasto Panno/ Królowa nie-
bieśka/ proszę.

Sposob ten bądźcie/ [nauka y inże rzeczy
przynależące zachowywać/] żeby zaraz sto-
ro na Kazanie Zakonnika zawołania/ serce
do Pana Boga podnosił/ y pomeniona dy-
rekcyja serdecznie powtarzał/ a potym gdy
pocznie kazać/ bądźcie sie starał/ aby Jezu-
śa Chrystusa użyżowanego na Ambonie
opowiadał/ rzeczy poważnej/ duchownej/ y
pożytecznej przymodził/ pragnąc chwały Bo-
żej przymnożenia/ y zbawienia dusznego
poratowania/ słow obraźliwych/ świeckich
y wydurnych/ w matercy nauki y
mowienia/ wystrzegając sie.

ROZDZIAŁ VI.

O powinności Lektorá.

Dyrekcya niech tá będzie.

Panie Boże moy nieśkorczoney mądro-
ści/ day proszę cie abym myśl y ięzyk
moy sąt kierował/ abym urząd ten na
chwale twojej/ a na moje y bliźnich zba-

wolente/ odprowadzał. Ciebie też Nabo-
gostawienśa Panno/ y Páni moia/ prośa
o to.

Sposób (náuka y rzeczy k temu należa-
ce zachowuiac) będzie/ skoro Zakonnika
do czytania zawołala/ zaraz Dyrekcyą uczy-
niwszy; samym aktiem będzie czytał rzeczy
poważne/ bezpieczne/ stateczne/ Protko/ ale
lącno y wyraźnie/ starając się na umyśle
uczniow swoich pospolu z umiejetnością
wyrazić poślanowanie Dycow Swiatych/
obrzydzenie wymyslenia rzeczy nowych/
maximè in Theologia Sholastica vel po-
sitiva.

R O Z D Z I A Ł VII.

O Vrzędzie Stárszych.

Ten Rozdział służy wśelakim Przetożo-
nym/ y Mistrzem Ciowicyuśw.

Dyrekcyą będzie ta.

Panie Boże moy/ day mi łaska/ żebym
urząd ten na chwale twojej odprowa-
dzał/ tym ktorzychśmi dal pod meć dobrze
czytać/ a sam błody na sobie nie odnośać.
Także Ciebie Waiśnięśa Krolowa nie-
bieśta o to prośa.

Po,

Ponieważ Przysłanych r. z. ych/ różne
 a urzędy y powinności/ ani w tym Kto-
 im Traktacie rzestropi wſzytkich zám-
 nać ſie nie mogą/ doſyć będąc wſytkim
 wobec powiedzieć: że dobry y prawościwy
 poſob r. z. o d. e. n. a. i. e. ſt. d. a. r. B. o. j. y. / którego P.
 Bog poſobnym udziela/ tym Ktoży ſwo-
 y m. o. d. r. o. ſ. c. i. y. r. o. ſt. r. o. p. n. o. ſ. c. i. nie ufaia/ ale
 m. a. d. z. i. e. ſ. w. o. i. e. wſytkie w dobroci Boſkiej
 m. o. k. l. a. d. a. i. a. / Ażeby ſie co powiedziało w o-
 b. n. o. ſ. c. i. / doſwiadczeniem t. i. g. o. b. a. r. z. o. d. a.
 onym dochodziemy/ że b. a. r. z. o. ſt. u. t. e. g. n. e. r. z. o.
 zenie do zachowania y pomnożenia ſ. a. d. o.
 n. e. y. doſkonaleſci/ i. e. ſt. m. i. ł. o. ſ. c. i. p. o. k. a. z. o. w. a. z.
 n. i. e. / a. c. z. k. o. l. w. i. e. k. p. r. z. e. d. ſ. i. e. p. o. d. z. a. s. ſurowo-
 ſ. c. i. p. o. t. r. z. e. b. a.

R O Z D Z I A Ł VIII.

O powinności Prokuratora,
 albo Száfarz.

Rozdzał ten wſytkim/ o rzeczach Kła-
 ſtornych ſt. a. r. a. n. i. e. m. a. i. a. c. y. m. / przynależy.

Dyrekcyja r. a. b. e. d. z. i. e.

P. A. n. i. e. B. o. z. e. m. o. y. / u. j. y. z. m. i. ł. a. ſ. t. i. / a. b. y. m.
 ten urząd na chwale twojej i. p. r. a. w. o. w. a. t. /
 o. d. u. i. a. c. p. r. z. y. k. ł. a. d. e. m. d. o. b. r. y. m. b. l. i. z. n. i. c. h. / y

rzeczami ubogich Zakonników pasując
tak iako Professya moja obowiązany ie-
stem. Także ciebie Nabożestwienię
Panno/ y Pani moia/ proszę.

Sposob będzie (zachowując w tym in-
strukcyą swoją) tak z Zakonnikami postępo-
wać/ aby wzglądem rzeczy tych dogodnych
w pokoiu y miłości bynajmniey nie śmian-
kowal. A z świećcami obyczajem się Za-
konnym obchodzić ma/ tak aby w rzeczach
Złotyornych błoty nie dopuścił/ dla obli-
gającyy dobrego przykładu który im dać
powinien.

R O Z D Z I A Ł IX.

O powinności Zakrystyaná.

Dyrekcya tá będzie.

Panie Boże mój/ day mi łaskę abym u-
rząd ten z tym duchem/ ochedostwem
y pilnością czynił/ iáżobym się Młóstare-
wi twemu Bóstwu podobal/ á bliźni
moj ztad dobry przykład wzięli. Tego-
y u ciebie Przenasławieńsá Panno/ y Pan-
moia/ proszę.

Sposob będzie taki/ (oprócz instrukcy-
iemu należący) ma się o to pilno starać by

śnadź

modz dla tego je Tłayśw: Sakramentu
 est bliski/ucztliwość ku rzeczom świętym/
 dla ucztowania y zwyczajn częstego/ w nim
 nie umnieyszała sie/ ale raczy codziennie
 pomnażała/ y do nabożeństwa wielkŷy po-
 chob brała. Do tego milczenia y skro-
 mności bārzo ma przestrzegać/ y żeby sie
 coż w Sakrystey y inŷych mieyscach świę-
 tych zachowywato/ pilnować. Przedko-
 tych kłozy/ aby Nŷa święta/ abo co in-
 szego odprawowali/ przychodza/ ma od-
 prawować; niewiele sie bawiac rozmowa-
 mi/ ale wielka miłość/ chęć/ y uczynność
 zachowywać.

R O Z D Z I A Ł X.

*O Vrzędzie Fortyanowym,
 abo Odziwiernym.*

Rozdział ten Fortyanowi Tłowicyatu
 także należy.

Dyrekcyja będzie ta.

Panie Boże moy/ uŷcz mi łaski/ abym
 ten urząd ná twoje upodobanie/ a bli-
 ŷnich zbudowanie/ odprawował. Także
 też y ciebie Tłaiśniewŷa Krolowa niebies-
 kta proŷe.

Sposob będzie (instrakcyja swoje zachowując) ten: Osobliwiey skromności/ ludzkości/ y przedkości/ w odprawianiu p-rso zajmować/ mało mówić/ a zawsze być tak cnoty uczynić/ kiedy otwiera: iako naprzykład: Day Pánie Boże/ abym temu który przez te forte Konwentu wchodzi/ niebiejska otworzył.

R O Z D Z I A Ł X I.

O powinności Pulsatorá.

Dyrekeya tá będzie.

Pánie Boże moy/ użyj mi łaski/ abym urząd ten dostonał/ według opisanía posłuszeństwa świętego/ na chwale twoiej/ z pożytkiem bliźnich moich/ czynił. Proszę też y ciebie o to słaychwalebnieyszą Pánni/ y Páni moia.

Sposob będzie/ wielkley pobożności do tego przyłożyć/ aby zawsze/ według Regul w Ordinarium opisaných/ przy powrozie od dzwona wiśacym stał/ żeby w ony mgnieniu oka/ kiedy czas dzwonienia przyjdzie, mógł dzwonić/ osobliwie kiedy się w ten czas ma dzwonić kiedy zegar bije; ma być abowiem zbudowanie z namnietego

w tej

w tej mierze omieśńania pochodzi. Za-
wsze gdy dzwonić ma/ aby Gaju swego
dzwonił/ albow cnot Eilka serdecznych u-
czyni/ pragnac nie tylko Zakonniki/ ale też
wszystek świat na chwale Boża zwołać.

R O Z D Z I A Ł XII.

O powinności tego który światło rozdaie.

Dyrekcya ta będzie.

Day Pánia Boże/ abym ákt cen z wiel-
ką pilnością/ miłością/ y ochędostwem/
do chwały twiercy przynależacym/ doskoná-
le czynił. Także ciebie Nayszystka Pán-
no o to proszę.

Sposob będzie/ aby wielka skromność
y ochędostwo/ dáiac światło Zakonnikom/
zachował/ żadnego nie opuścáiac w da-
waniu światła/ przed każdym może ákt
taki cnory uczynić. Jako na przykład :
Kaddym Pánie Boże moy/ temu słudze
twemu dal światłość niebieśka.

R O Z D Z I A Ł XIII.

O powinności Infirmáryusza.

Dyrekcya ta będzie.

Panie Boże y Odkupicielu moy/ Chryste

J E S V / spiesz to abym ten urząd dostę-
nale czynił / chorzy tak iako tobie na chwa-
ła twoie usługuiac. Także ciebie Nie-
pokalana Panno / y Páni moia / o toż proszę.

Sposob będzie ten / (instrukcyja temu na-
lazaca zachowuiac) wielkiey y osobliwey
miłości jażywać / one przed nami ukazuiac /
aby chorzy chęć y wola tego / zktora im
posługować pragnie / poznali. Wielkie
starańie mieć ma / aby rzeczy ktore z posłu-
żenstwa swietego / abo z rozkazania leka-
rzo w / są naznaczone / czasu swego pilno
czynił. Wszytkie rzeczy ochodożnie ma
mieć : aby Cele / tożka / abo naczynia / iakiey
molestyey chorym nie czynily. To wszy-
tko y inszych wiele bärzo rzeczy / do odpra-
cowowania tego urzedu należacych dobrze
Infirmariusz czynić będzie : teżli sobie
w każdym z nich przed oczy **J E S V S A**
Chrystusa Pána naszego postawi.

R O Z D Z I A Ł XIV.

O Vrzedzie Gościom usługowania.

Dyrekcya ta będzie.

PAnte Boże y Odkupicielu moy / **J E**
S V Chryste / obdarz mnie łaską twoią /

abym

abyśm sługō twoim doskonałe służył. Tak
że ciebie Nabożostawieńśa Panno / y
Pani moia / o to proszę.

Sposob bądźcie / wielka miłość / stro-
mność / y ludzkość pokazywać / we wszy-
stkich rzeczach / za rozkazaniem posłuszeń-
stwa / ich opatruiac / im umywaiać / pot o-
cieraiac / reszeczka dāiac / łóżko ścielac / y to
wszystko z wielką radością / nauce się świe-
tych konformuiac / odprawować.

Minister tego ma przestrzegać / aby z ni-
mi o rzeczach niepotrzebnych nie rozma-
wiał / żeby rzeczy dwornych na nich nie
badat / y nowin słyseć nie pragnął / y wszy-
stko Starśemu oznaymił / by śnadźz okazyey
urzedu tego nie pobladził.

ROZDZIAŁ XV.

O powinności Pokory.

Dyrekcya ta będzie.

Panie moy Jezu Chryste / Mistrzu po-
kory / day to proszę cie / abym urzodec
naśladowiac ciebie / y podobaiac ci się / odpra-
wił. Także też y ciebie Przenasławieśa
Panno / Krolowa niebieśka / proszę.

Sposob bądźcie ten : to jest / bāzro wiel-

nie ſtaranie mieć aby mieyſcá poſpolite
rzeczami wſytkiemí potrzebnemi były o
pátrzone/ iáko woda/ śiánem/ y inſemi
rzeczami: náczynia potrzebne dobrze wy
chadożyć/ y zá wielką godnoſć urzad ten
ma ſobie poczytać/ y te ákty/ náſładowiac
Jeżusa Chryſtusa Pána náſzego/ y Nabo
goſławieńſza Pánnę Márya/ czynić; po
niemáż dobrzy ſakonnicy urzad ten z oſo
bliwá pilnoſcią/ y opátrzoſcią zwykli od
práwować/ y wiele czasu ná tym trawić.

ROZDZIAŁ XVI.

O Vrzędzie tego który ma w mocy.
Promptuarium.

Rozdział té/imie odmieniwſzy/ náleży ty
co Sandalie robia/ ábo opráwia.

Dyrekcya będzie rá.

PAnie y Zbawicielu moy/ Jeżu Chryſte
obdarz mnie tym/ ábym urzędowi me
mu/ ná czeſć twoię/ y ſłuźba ſakonnikow
doſyć czynił. Także też ciebie Náſławie
ſza Páanno/ y Páni/ oto proſzę.

Spoſob będzie/ wielką mieć pilnoſć
w zachowaniu rzeczy tych ktorých chorzą
ábo y zdrowi używáia/ one iáko rzeczy

Chry

Chrystusa Pana/ chędożac y sprawiatiac
 czasu swego z wielka miłością rozdawać
 tych ktorzy do niego przychodza/ przecko y
 ochotnie odpowiadac/ Starstwu o rzeczach
 iako sie powodza dąć znać/ aby zá wczasu
 dostano czego nie dostacie/ albo żeby tej rze-
 czy niepotrzebne odmienione byly.

Jlekcio po Celach będzie co rozdawał/
 albo we drzwiach z Promptuarium cokol-
 wiek komu podawał/ ale taki duchowny
 czyni: náprzyklad: Życza sobie Pánie
 Boże/ abym tego Zakonnika bázro droga
 łata łaski twoiey przyodział.

R O Z D Z I A Ł XVII.

O Vrzędzie tego który ma staranie
 o Kuchni.

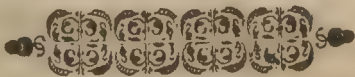
Rozdział ten/ tym ktorzy Kucharzowi po-
 magają/ albo usługują/ jest pożyteczny/ kto-
 ry oprócz tego ná roztazanie tego maia
 być poslušni/ z wielka poctora ná tego ro-
 zządzeniu przestatiac.

Dyrekcyá rá będzie.

Amilky Pánie Jezu Chryste/ day mi łá-
 ske/ abym urząd ten ná chwale two-
 j y Zakonników posługe dostenále od-

prawował. Cóż y ciebie Nasłizniewa
Krolowa niebieska o to prosze.

Sposob bądźcie/ zażyć pilności wielkiej
aby rzeczy dobrze gotował/ tak iako ubo-
stwo stanu Zakonnego znosi/ o chędożnie
y dbale / tak aby snadź słudzy Boży nie
cierpieli wiecey a niżeliby powinni / dla
niedbalstwa tego który o kuchni zawiadua-
ie. Wszystkie rzeczy tak bądźcie odprawo-
wał/ iakoby Chrystus Jezus Pan nasz z V.
gniami swemi do stolu zasiadł/ y iakoby
te potrawy dla niego nagotowane były / a
tak się wszystko dobrze powiedzie. Bądźcie ci-
cho y pokornie ze wszystkiemi postępował,
zawsze mając Boga obecnego przed sobą
z okazyey ognia onego przy którym potra-
wy gotuje/ na piekielny ogień pamiętać.
Dobrzy Kucharze zwykli miejsce osobne
w kuchni/ albo wedle niey mieć/ na które
by/ rzeczy wszystkie sposobowby/ troche usta-
pili/ a pewne y iakoby zakradkiem uczy-
nione modlitwy/ które są Panu Bogu bar-
zo wdzięczne/ odprawowali.

R O Z D Z I A Ł XVIII.

O powinności tego który ma stá-
ranie o Refektarzu.

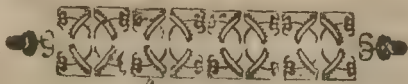
Rozdział ten należy też tym którzy do
stolu służy.

Dyrekcya będzie tá.

Panie Boże mój/ day to proszę cie/ aby
urząd ten z wielką doskonałością/ na
chwale twojej y posługę sług twoich/ od
prawiał. Także tego od ciebie Tłumaczycyś
Krolowa niebieska żadam.

Sposób będzie/ wszystko czynić/ pilnie/ y
y ochętnie czynić/ y Pana naszego Jezu-
sá Chrystusa z Apostołami siedzącego ma-
jąc przed oczyma / wiele aktów duchow-
nych/ chętnie y składając serwety/ y
przyrozdawaniu chleba/ czynić skromno-
ści y milczenia/ granic żadnym sposobem
nie przestępować.

Koniec Wtorey y Ostatniej Części.

AKTY

Wnętrzne Cnot.

GDyż tym ktorzy się naukami / albo cwi-
 czeniami Klastornemi zabawiaia /
 własna iest ustawiczna obecność Boża /
 zastokroć Akty wnętrzne Cnot swietych
 powtarzając / mieć przed oczyma / y oney
 z ułticha dusz na zażywać: nie od rzeczy
 będzie / niżej opisane Akty celnieyszych cnot /
 dla pomocy Czytelnika / przydać / miłoś-
 nictwie iż wiele ich pragnęło mieć pewny
 sposob ćwiczenia się w takich aktech.

Akty Wiary.

Sprawco Wiary Chryste Jezu / bärzo mo-
 cno wierze że ja prawdziwe rzeczy
 wszytkie / ktore / za obietnieniem twym /
 wierzy święta Matka naša Kościół naš /
 a na potwierdzenie tey Wiary / iestem go-
 tow umrzeć.

Niepodebna rzecz iest / naprawdźiwszy

Pa,

Panie! abys Ty cokolwiek fałszywego Ko-
ściółowi twemu obiawił/ co ta śmierć
twoja oświadcze.

Żąprawde trzy są TROYCE Przenayświat-
ſzey Oſoby/ w tedney iſtnoſci Boſkiej/ za-
koro prawde haniebnie umrzeć pragne.

Żaiſte prawda ieſt/ naylaſkawſzy Pánie
Jezu Chryſte/ żeś Ty ieſt prawdziwym Bo-
giem/ y prawdziwym Człowiekiem/ pod ie-
dna tylko Oſoba/ y żyje ſobie abym za te
prawde ſromotnie y okrutnie był spalony.

Prawdziwie! Naylaſkawſzy Pánie Jezu
Chryſte/ Ty ieſtes doſkonłym Bogiem y
Człowiekiem w Naſwietſzym Sakramen-
cie/ co ia w okrutnych meſtach wyznawać
bude.

Akcy Nadzieie.

Naylaſkawſzy Pánie Boże/ bärzo mocna
nädzieie mam/ że kiedykolwiek/ za
pomoca twoja y dobrymi uczynkami zla-
ſki twey ſpráwionemi/ wiekuiſzey chwały
żażywać bude.

Choćiażbym ſie był naciężſzych / näd-
wſzykie inſze/ grzechow dopuſcił/ naſ-
godroblivſzy Pánie/ bez wárpienta/ byłby-
mi miłóſciwym.

Wprowadzić w każdy oku moieg mgien-
niu/ dopuszczam sie barzo wiele niedosto-
nalosci/ zaiste przecie Chrzescianistey do-
stanoosci/ za twoim poradowaniem/ dosta-
pie.

Chociazbym ja sam wssytekich grzechow/
ktore od poczatku swiatu popełnione sa /
byl winnym/ Ty Nadobrociwszy Panie /
iastawiebyś odpuscil.

Spodziewam sie zaprawde / ze z daru
twego/ namilosciwiey Panie / wsselkie
zywota tego trudności zwyciazye moze /
y wsiemi zycacych mam wieczny zywot
prowadzić.

By sie oburzyly przeciwko mnie wssel-
kie nieprzyjacielskie strony/ y chooby po-
stalo przeciwko mnie woysko niezmiernie/
y bym sie w drzwiach piekielnych juz wi-
dzial/ lepszze milosierdzia twego wielkiego
bade ogetkiwal

Chociazbym widzial przeciwko sobie o-
burzone Niebo y ziemia/ nie przestane miec
nadzieie w tobie moy Panie.

Akty milosci Bozey.

Nastodzy Panie / Boze moy/ prosze cie
abyś swieobodnie opánował serce moie.

Ofia

Osiarować namilſzy Pánie wnetrzności
duſę moiey.

O Jezu napożądańſze dobro moie// nie
dopusć mi abym coſkolwiek inſzego miał
ſobie ulubić oprócz ciebie.

O namdźięcnięſzy Boże duſę moiey/
ciebie ſamego ſuſam y pragnę / dziedzi-
ctwo nadzoſſe moie.

O Jezu moy/ namilſzy ſtworco żywota
moiego/ ia tobie oddaie ſercá wſytkie
wnetrzności moie.

O Pánie moy naſłieznieyſzy náś wſel-
ka piekność ſwiała tego/ rozpal mie ognie
szdoby twoiey.

O Jezu naiaśnienyſzy/ Kłóże ſercá mego/
pociągni mie mocno za ſeba.

Uciechay odſtapia odemnie/ ſwiałto na-
iaśnienyſze duſę moiey / wſytkie aſekty
przemiaſzające/ abym ze wſytkich ſił ſerca
moiego ciebie ſamego bez przeſtánku ſu-
ał.

Sy o Jezu napotężnienyſzy monárcho ſer-
ca moiego/ y pánuy tak iáko tobie przy-
toſ.

Siedź nawyſzy Pánie ná wiekuſtym
Chronie Máięſtatu twego. Dobrze ieſt/
aydoſtatecznienyſzy Boże wnetrzności mo

ich / abys był najsześliwym sam w sobie.
 Żąste mi się podoba / wiekniemy Królu /
 abys królował na wieki / y daley.

Obym / naczysta iasności serca mego /
 mogli poddać tobie wszystkie syny Adamo-
 we / aby szukali samey piękności twojej.
 Obym niesliczone tryść serc / ilekolwiek
 się tobie ich podobalo / albo podobać mogło /
 sam otrzymać / abyśmy niezmiernymi ku to-
 bie żądami pisał.

Daj mi to następny Panie / aby mi się
 nie stworzonego niepodobalo / tylko ozdoba
 twoja.

Akty miłości ku bliźniemu.

Daj to następny Boże / aby wszyscy
 grzesznicy grzechów powstali / a ciebie
 szukali.

Spraw to nadobrośliwy Panie / aby
 którzy walczą przeciwko Kościołowi / pod-
 dali się Ciemięstnikowi twemu.

Przez wnetrzności miłosierdzia twego /
 proszę cię / aby którzy ziemskich godności
 pragną / do ciebie raczej pragnienie swoje
 obrócili.

Uciechaj się nawroca / napokorniejszy

Boże/ ktorzy sie w roztokach cielesnych u-
wzięli.

Wczyn to namileyſzy Pánie/ áby látem
cy wſhyſcy/ żadze bogáctw obroćili ná po-
zyskanie miłości twoiey.

Akty poſłuſzeńſtwa.

Naláſtáwſzy Pánie Boże/ ſtóró przez
wola twoie mi oznaymiſz/ nieodmienne
przedſiewzięcie mam/ táż onemu/ iáko
tobie/ bydź poſłuſznym.

Żáſte namiliſzy Pánie/ áczy Przelożony
proſtat y nieumiejetny był/ coſkolwiekby
mi roztázał/ ſłowábym iego iáko Boſcie
obiáwiená przyimował.

Wyznawám Pánie/ iż Przelożony moy
dla ciebie wſelákiego poſzanowánia ieſt
godzien; á dla tego barzo chętnie onemu
ſie poddáte.

Barzo pewná rzecz ieſt Pánie/ że Prze-
łożony ieſt ná mieyſcu Boſtim; inſzey res-
dy mądroſci/ ábo náuki niechce ſnćć.

Żáprawde/ áczykolwiekby ſie zdát cie-
lnymi czymá memi Przelożony moy glu-
pie mowić/ rozumiałbym że ſłyſze ſłowá
żywota wiecznego. Tym żáſte ſpoſobem/
nawiernieyſzy Pánie/ ktorymbý tobie był

posłusznym/ Kiedybym na cie cielesnymi o-
czyrna patrzał/ Stárszemu mojemu bada
posłusznym.

Uchoway mie Pánie tego/ ábym co gá-
nić miał/ co moy Przełożony chwali.

Akty Czystości.

Naczystszy/ y wśhelákiey miłości nágo-
dny yśy Boże/ mam przedsiębierácie/ wśhelákiego ułochania dożeśnego wstrzy-
mywáć sie dla ciebie.

Utepokalány Synu Pánieński / áżkol-
wiek bym bez winy wśhytkich rośkośy ciá-
lá/ ktorých ludzie požadaia/ mogli záżywáć/
z wielka iednáá czynnościa onychbym sie
wysřzegał.

Uaslicznie yśy Boże sercá mego/ nie tyl-
ko cielesnymi rośkośámi gárdze/ ale też
áni ná rzeczy pláčne/ z ktorých ułochanie
oczy moie mieć mogá/ patrzyć niechce/ dla
tego ábym ci sie podobáł.

Uamilśy Jezu Chryście czynie przymie-
rze z oczyma memi/ je niechce poglądać
ná piáknóści rzeczy stworzonych/ tyleo je-
by sie tobie táżo podobáć.

Jedyné łochanie duśy moley/ záperwne

wiedzi/

wiedzi/ że ta z rzeczy cielesnych/ ani dorznie-
niem/ ani usłyszeniem/ ani weyzrzeniem /
ani inšym sposobem (ile moia ulomność
znieść będzie mogła) żadney uciechy mieć
niechce.

Nasłodzi Pánte/ nie tylko roztoczy ciá-
tá nie przypuſzcze do ſercá / ale ile będzie
mogło bydź ze mnie/ ani też poćiech du-
chownych pragne.

Akty Vboſtwá.

Nasławiſzy Boże/ niechce inšych ja-
dnych dobr trzymać/ tylko ciebie sa-
mego. Wbym miał tyſiąc ſwiátow tá-
kich złota pełnych/ nie żebym one poſtawił/
ale żebym nimi wzgardził dla ciebie.

Nadobrośliwiſzy Pánte/ ile do mnie na-
leży/ ochotna bárzo wola wſzystkiem rze-
czami/ ktorých ſobie żyzyć moge/ kwoli
tobie pogardzam.

Namiłoſciernieyſzy Boże/ bodaybym re-
juſzenie nie miał/ ktora ieſtem przyodſiany /
abyſm ſie tobie nágoſcia moia upodobal.

Namiłiſzy Wyce/ iam prawie re-
juſzenie ieſt godſien/ żyje ſobie tego/ abyſm ſie
pod wſchodem ſedy/ ábo w kaćku iákim
nieſpokoynym przeſpał.

Do

Dziśby się dobrze zemna dźiało/ Kiedy-
bym iadł ostarci poźarmow/ Których su-
dzy twoi pożywiał; proszę cie abyś mie na-
bänkter odrobini chleba/ Który zchodzi z sto-
łu slug twoich / przypuścił.

Uchoway Boże o wszystko dziedzictwo
moie/ aby mi poźadliwość tu Zsiożkom/
Celi/ śacom/ albo inšym rzeczom potrze-
bnym/ była przeszkoda do dobrego.

Akty Pokuty, albo Skruchy.

NA miłosiernieyſzy Boże/ wyrzekam się
grzechom moich dla ciebie/ y stano-
wie to u siebie/ rączy ząginać/ niżeli na-
potym grzeſzyć.

Ulaſtawſzy Pánie/ jem przeciwko to-
bie zgrzeſzył/ bzydże się tym/ Zakonu twe-
go albo przykazania/ przestrzegać napotym
obtecutie. Bzydże się naczyſtſzy Boże grze-
chami moimi/ dla tego że się tobie nie po-
dobáło/ y onych się mścić na sobie pragne.

Bodaybý/ naydobrocliwſzy Pánie/ pier-
wey był zginąć/ niżelim zgrzeſzył; pierwey
haniebna śmierć podstał/ niżelim ciebie na-
miłieyſzym grzechem obraził.

Bzydki mi ieſt bázro grzech moy/ na,

ſlod;

śłodkŝy Boże zachoway mie tego/ aby mi sie
namnieyŝey winy napotym miał dopuścić.

O nawościecznieyŝy Boże / Ktoby mógł
własna krewia przeŝe zbradnie zgładzić /
dla wŝytek ŝwiata tego dobr/ y powŝe-
dnego grzechu popełnić niechce.

Dalby to był Bog/ żeby mi był wŝytkie
różey maći piekielne podiał / niżeli mi sie
tobie brzydliwym ŝtał; różey sobie obieram
chwaly wieczney nie zażywać/ niżeli ciebie
obrazić.

Akty Trzeziwości y powŝciagliwości.

Nastromnieyŝy Panie Jezu Chryŝte/ o-
biecuis poŝarmu y napoiu tylo zaży-
wać/ żeby natura ku ŝluzbie twoiey sie
zmocniła: niechce/ naćiŝy Panie/ żadney
różkŝy przyŝtole uznać.

Tie day tego Boże/ aby mi hoynych/ albo
ŝmakowitych potraw pragnąć.

Radbym naśłodkŝy Panie/ aby mi sie
wŝytkie poŝarmy/ Których pożywać mam/
iako piolun gorzkie ŝtaly dla ciebie.

Stanowie namileyŝy Panie/ myŝli mo-
ie od ŝtolu na ŝluchanie rzeczy ŝwietych od-
wrocić.

Obiecnie Pánie moy/ ciało moje głodę/
y pragnieniem trapić dla Ciebie.

Day Boże moy aby ilekroć do stołu siad-
dam/ napodleyśa mi się gośćka dostata.

Dzysze sobie nadobroczliwśy Pánie Jezu
Chryste/ aby żółcia kreowes Ty dla mnie
krośrowa/ wśpyckie obiady moje zaprawio-
ne były.

Akty Pokory.

Najlżśy Pánie Jezu Chryste/ wyznawam
przed toba/ żem jest ze wśpyckich lu-
dzi napodleyśy.

Żaden sie/ nadobroczliwśy Pánie / nie
znaydzie tak nie wdzięczny cobie/ y niewie-
ry/ iakom ja jest.

Lotrowie sami/ y świętokradźce/ o na-
miłosiernieyśy Pánie/ doskonaleyby cobie
służyli/ byś im tak wiele dobrodziejstwa
uczynił.

Tlic nie znam/ ani miłwie/ naląstkwśy
Pánie/ tylko źemie/ a dla tego nie testem
godzien oczu w niebo podnieść / nie tylko
wnieść tam.

Wśpyckie nieme bydleta/ według swego
sposobu/ do Ciebie sie Pánie przybliżaia /

było ia sam niekorzysta żywoia n. go
brzydłością od ciebie się oddalam.

Plugawość zaś jestestem dla grzechow
moich/ Panie/ nad wszystkie tradowane/ Pro-
czy ropa spłyneli.

Nadobrośliwość Pánie / iabym zapra-
wde miał w chlewie plugawość/ albo w gno-
ju leżeć/ od innych ludzi społecznego ży-
woia odzuty/ bym ich snadź niepráwo-
ścią moich grzechow nie zaráził.

Nie day tego Boże/ abym ia miał prą-
żnąć pompy y marności tego świata.

Życz sobie sprawiedliwy Boże/ aby lu-
dzie wszyscy poznali nieczemność moją /
i mnie to ná ogy wyrzucali.

Obymi z wielką sromotą ludzie ná ogy
wyrzucali niegodność moją/ Pánie/ abym
i wszystkich był dla ciebie w pogardzeniu.

Akty Cichości.

N Apokornieyści Pánie Jezu Chryste/ stá-
tecznie postanawiam u siebie/ iż ile-
roć obrażony w czym będą/ iako owieczna
przy stryżeniu zamilkne.

Nasłodź Pánie/ iezli mnie będą prze-
powat/ y nieważnie mi się przykrzyć /

z daru twego/ temu który mi da te otazy/
wesoła twarz pokąże.

Nawodźcie mnie/ Boże/ bym też był
zlupiony y zbity do szczeru od napodleyke-
go głowieka na świecie/ miłości znaki
przeciwko niemu pokąże.

Nalastaw się Panie/ uchoyay mie te-
go/ abym się dla takieykolwiek szkody prze-
ciwko bliźniemu gniewem oburzył.

Nalicij się Synu Boży/ teżli mnie kto ba-
dźcie doświadczaj/ bade tak kontent y uwes-
selony/ takobym łupu y zdobyczy wielkiey
nabył.

Nadobrośliw się Panie/ teżli kiedy bade
w tym od bliźniego ukrzywdzony/ siebie
zapomnia/ a onego się użale kwoli sobie.

Akty Cierpliwości.

Nacierpliwo się Panie Jezu Chryste/ i tak
kolwiek praca na mie przypadnie
dla ciebie cierpliwie ją zniosę.

Jezli mi się surowość Zakonna cięsko
bądźcie zdala/ dla ciebie cierpliwie ją zniosę.

Nalastaw się Panie/ teżli przyda na mie
pokusy/ potężnie pierśi nadstawia.

Nadobrośliw się Panie/ teżli się piekło

na mie oburzy/ stacznie razy wytrzyma.

Wlastodby Boze/ ieśli frasunek niewze-
sny napadnie / żadna miara musie zwy-
cieżyć nie dopuścić.

Wamilsy Panie Jezu Chryste/ ieśli na-
stapi choroba/ wszystkie restności/ bolesti /
y smutki/ porzecznie zniosę.

Wawodzieczniejszy Boze / by wszystko
ciało w struki rozsielane / y glonki stru-
bune/ ogień y wszelkie moki zadane byly/
niezwyciężonym w przedświatach bede.

Wade wszystko pojadany Panie / ieśli
przeciwne ludzkie obyczaje y uprzykrzenia
ia bardzo ciebie przypadna/ spokojnie wy-
cierpie.

Wastliczniejszy Panie Jezu Chryste/ ie-
li me suchoscia w modlitwach/ y odrzu-
ceniem od oblczia twego/ karac będziesz/
karanie ochotnie przyjmę.

Akty powściągliwości oczu.

Wystromniejszy Panie Jezu Chryste /
bardzo mocno z soba stanowię / czy od-
zeczy niepotrzebnych odwracać dla ciebie

W edha/ naciższy Panie/ w tym smier-
elnym żywocie nie chodogiego widzieć.

Zaprzade / namileyſzy Pánie / choćbym
z widzenia rzeczy takich / niezmierna ucie-
che poiać mogł / nie wyeſztałbym ná nie
dla ciebie.

Ochoway mie Pánie tego / abym ná tá-
ka rzecz chłowie ábo dwornie patrzeć miał.

Nad to / bázro požadány Pánie / pogla-
dać ná to co ſie wiďteć godzi niechca / á-
bym ciebie kiedykolwiek ſtał ſia godnym
obaczyć.

Z ſercá prágna naſtobſzy Pánie / jádney
rzeczy dobrowolnie ktoraby myśli moia
od ciebie odrażála / nie wiďteć.

Ráczey ſobie tego życze / aby mi były o-
czy wylupione / niżlibym ich miał ná ſie
używać.

Odwroć naſtawſzy Pánie oczy moie /
aby nie wiďtełaly próżnoſci.

Akty Miłczenia.

Náſtromnieyſzy Pánie Jezu Chryſte / po-
staw ſtraż w uſciech moich / żebym
żadnego ſłowa niepotrzebnego / ábo ktore-
by nie było bliżnim pożyteczne / nie wyrzekł.

Obiecuie nacyſtſzy Pánie / od wſelá
tego ſłowa / ktorego potrzeba nie wyłoga-
w ſtrzymywać ſia.

Je-

Jeżeliby potrzeba było umrzeć/ dla zachowania milczenia od Zakonu opisanego/ nie zaprzę siebie.

Jeżeli w tych rzeczach które mi się przydadza mówić/ poznam że co tam będzie niepotrzebno/ bym miał być zabity/ milczeć bede.

Nie day tego nałaskawcy Boże/ abym co przeciwko sumnieniu mówić miał.

Jeżeli do rozmowy zaproszony bede/ żeby o rzeczach świeckich/ dla powagi person/ albo insey przyczyny/ mówić będzie potrzeba/ milczeniu z przykazania Bożego bede posłusznym/ y respektow wszyckich ziemskich dla ciebie zaniecham.

Bodaybym pierwey/ nadobrociwcy Pannie/ stał sie niemy/ niżelibym takie słowo / któreby cię obrazić mogło / wyrzec miał.

Akty wdzięczności.

Nasłodszy Panie/ dziękuję tobie za niezmierne/ tak przyrodzone iako nadprzyrodzone/ dobrodzieystwa swoje / których Ty mnie zawsze przymnajasz.

Namilościwiey Panie/ coż ci za stwo-

rzemie/ usprawiedliwienie/ odkupienie/ wy-
 trwanie w dobrym/ z innymi ratunkami y
 natchnieniem/ mam oddać :

Namileśy Panie/ za to że nie czynię
 źle/ coć mam dać : gdyż tak wiele jest do-
 brzedźstw twoich/ iako się może grzechow-
 na świecie popełnić.

Nadobrociwśy Panie/ coć za dobre u-
 czynię/ słowa/ myśli/ które z daru twego
 rozumem poymuję/ y czynię/ oddam : po-
 nieważ bez twego daru nic dobrego pomy-
 ślić nie mogę.

Pozadane dobro moje/ tej godziny iako
 zaśluzyl/ ogniem piekelnym miałem bydy
 spalonym/ a Tyś mie Dobredźciu moy
 wybawił/ iakożci to oddam :

Nayszczodrobliwśy Panie/ uczyniłeś
 mie dziedzicem wiecznym (iako się spodzie-
 wam) iakożci mam dziękować :

Nawiernieśy Boże / opatrzyłeś mnie
 Sakramentami/ słowá twego pokarmem/
 porada/ pociechami/ y innymi wielá rze-
 ząmi/ ktorými mogę bydy poratowany /
 abym do Ciebie przedzey y bęspieczniey przy-
 szedł/ iakożci dzięki mam oddawać :

Poruczam Tobie Panie serce moje/ od-
 dawam ná ofiarę chwały twoiey świętey
 wnetrznosci moie.

Obś

Wzym mogli/ namilſzy Panie / wſyreich
Aniołow/ y Świętych/ ilekolwiek we wſy
ſtém świecie tobie ſie podobają/ Syna
zwłaſzża twego iednorodzonego/ y Młeki
iego/ ſercem doſtać/ Ktorebſy bårzo wdzie
cznym afektem puſłubit.

Jako moge naſtoſzy Panie / Jezusa
Chryſtusa Œbawiciela mego/ y Przenaw:
Pania/ y wſytkie Chory Anyełſkie Świę
tych/ y inſzych ſprawiedliwych duſze/ Kto
re ſobie do dzieł czynienia przyłączył prą
gnął/ tobie za wſelakie dobrodzieyſtwa od
dać.

Aky meſtwá Duchownego.

Nawyſzy Panie/ do Ktorego przyſć bez
podnieſienia ſercá nie moge/ prągne
ſie zdobydź ná Apoſtolſkie cnoty.

Day mi ná mocniſzy Panie Jezui ſerce
wſpániałe y potrzebne/ ábowiem prągne bår
zo wyſokie ákcy cnot ss. zynić dla ciebie.

Naywyſzy Panie / gárdza wſelákimi
godnoſćiami/ y pompami ſwóćkimi/ y
wſytkie depce chętnie rad/ ábym tylko nad
ſie mogli wyżej bydź wynieſiony y głębiej
rozmyſłać o tobie.

Zdarsz tak napotężnierzysz Boże / abym
wżyciłego świata zachość y sławę teraz
miał / nie żebyś tey zażywał / ale żeby z mi-
łości twojej / ona dla Ciebie wzgardził.

Życz sobie tego goraco Panie / abym
Jabá świętego cierpliwości nabył abym
ci się podobiał.

Day Boże abym Cię mógł miłować tak
iako Cię Paweł święty miłował.

Dalby to Bóg / żebyś tak iako Magda-
lena pokutował / y za grzechy moje był krę-
sorny.

Zaiste naydobrotliwsz Boże / bede się
starał / abym Anielskim sposobem żył na
ziemi. Wsilnie bede szukał Panie oka-
zywy / dla Ciebie mecenstwo podać.

Wielekroć się co przytręgo w ćwicze-
niu cnot przytrafi / ia nieszczęśliwy Boże / bede
się mocno potykał dla Ciebie.

Uchoway mnie Panie / abym serce utra-
cić miał / do nabycia doskonałości Chrze-
ściństwa. W przykładaniu twoim wy-
bornie się ćwiczyć bede / y uważać drogi
twoje / o usprawiedliwieniu twoim z wiel-
ką pilnością bede rozmyślał / nie zapomnie-
jąc słów twoich.

Akcy Pilności.

Namilszy Boże/ stánowie we wszystkich
uczynkach tobie miłych/ przez wszystkich
żywot mój tobie się podobać.

Namilszy Pánie/ bade wystárował z rą-
dością/ iáć Ołbrzym/ do posług twoich.

Nalástawkszy Pánie/ len/ len/stwo/ y co-
kolwiek się ciężkiego przyerási w służbie
twojej świętej/ od siebie odpędza.

Nasłiezniejszy Pánie/ do Choru/ ná mo-
dlitwie/ ná exhortacya/ y ná inšie Zakon-
ne akcy/ przed wszystkimi nayspierwey
przybieżet bade usiłował ze wszystkiew mo-
cy mojej/ dla tego abym ci się podobal.

Uchowy Pánie/ abym y przez ieden
moment namniejszy/ miał się rzeczo iáć
zabawić ná ten czas/ gdy słysze znak iáć
posłuszeństwa świętego.

Nadobrotliwszy Pánie/ z odwaga w te-
la postanawiam sobie/ bydź barzo czuyszy
w Officium Páńskim/ ná modlitwie/ y
w inszych wszystkich pospolitych akczech/ dla
tego abym ci dał pociecha iáć.

Nie dopuść tego/ abym dla goraca-
stwym/ abo dla zimná stal się leniwym
w świętych posługach twoich.

Be.

Bede/ Panie czynnym y ochotnym we
wszystkim co mi posłuszeństwo nadszycy/ y
we wszystkich innych rzeczach pobożnych /
które mi się przytrafia / dla tego abym ci
rzecz wdzięczna uczynił.

*Akty wytrwania w przedświadc-
ciu swoim.*

Najbardziej Boże/ statecznie obiecia-
jąc chce aż do śmierci nieomylnie słu-
żyć. Najwierniejszy Panie / by też przez
tyście lat na tym świecie mizernym pra-
cować potrzeba było/ w przedświadceniu
twojej służby bade trwałym y nieodmien-
nym.

Najmiłostniejszego Boże/ nie day tego /
abym dla iakiey przeciwności y ucisku /
miał zaniechać ochotney służby twojej.

Razem namilży Panie obieram sobie/
abym był zaraz spalony/ a niżalibym prze-
dświadczenia/ służyć Najestatowi twojemu /
miał odstąpić.

By mie wszystkie niedze y mizerye tego
świata / nadebrotliwszy Panie/ wniwecz
obrócić miały / nigdybym nie pomyślił o
odmianie stanu tego/ do któregoś mie zwiel-
kieś miłosierdzia twego porzekał.

Day

Day Boże abyś pierwey umart tyśiac
Proć/ niżelibym się miał od ciebie na jeden
punkt oddalić.

Poznałam to dobrze iako mi wiele na
tym należy/ byś w jedności ztoba Panie
moy/ dla tego bede bázro czynnym że bym
się od służby twojej nie odrywał.

Poki we mnie żywota ostatniego stá-
wać będzie/ od ciebie za pomocą twoją ni-
gdy nie odpádnę.

Akty Rezygnácyey.

Pan iest/co dobrze iest w Cezách ięś/nie-
chay czyni.

Panie w rękách twoich/ są losy moje.

Serce moje w ręce Pańskie / kiedy iedno
chce/ niechay się nachyli.

Gorowem Panie/ czy co dobre^o iest przed
toba/ czylić się Panie nie godzi uczynić
co chcesz?

Izali Boga / nie będziesz poddána duśo
moją?

Bodź poddána Bogu duśo moją: od nie-
go cierpliwosć moją.

Gdy wypełni nademną wola twoja/ y wie-
le inśych rzeczy takowych/ pogotowiu
mu ięśże zostaje.

Go-

Gorące serce moje Boże / gorące serce
moje / iako bądźcie wola na niebie / tak się
niechaj stanie.

Kada trois Panie niechaj stoi; y niech się
stanie wszycka wola twoja.

Panie / nie iako ja chce / ale iako Ty chcesz.

Akciki do Obecności Páńskiej.

Gdzie jest Bog twoy : czy moje sąwse
do Pána.

Oro / iako czy slug / w rękách Pánów swo-
ich / tak czy nasze do Pána Boga ná-
tego / aż się zmitnie nad nami.

Wszyckie drogi moje / przed Oczyma twee-
mi Panie.

Żyje Pan Bog moy; przed Ktorego oczyma
stois.

Tobie rzekło serce moje szukało cie oblicze
moje; Oblicza twego Panie bede szukać.

Kiedyż przyjde / a położy się / przed Obli-
czem Páńskim.

Boże moy / nie oddalay się odemnie.

Boże moy / weyjrzyi ku pomocy mojej.

Boże moy / nie odchodź odemnie.

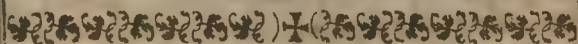
Boże moy / nie opuśćzay mnie.

Dobroć się udam Panie / od Oblicza twego:

Str.

Strażnik stoi wzgóre/ który nas/ y spras-
wy nasze/ na każdy dzień/ upamięt/ ob-
poranku/ aż do wieczora.

Koniec Aktow.

S P O S O B

Przygotowania się tym którzy Professya
czynić albo obłożyć się mają, do
używania bärzo pożyteczny.

K To kolwiek się obłożyć/ albo Professya
czynić ma/ w ten sposob się ma przy-
gotować/ który tak obłożacym się/ iako
y Professya czyniacym/ pospolity jest/ albo
wiem kto chce Habit wstac/ a Professya
uczynić gotowym y ochotnym nie jest/ Ha-
bitu naszego niegodnymby się pokazał.

Ta tedy różność jest/ że chociaż obadwa
ślubować chcą/ ieden iednak nie może. A
przeto co do umysłu zmocnienia y aspektow
przynależy/ gdyż równa obudwu ma być
wola/ równy zaśże sposobem obtema trze-
bą się ćwiczyć/ aby co Professya czynia-
cy ślubować jest gotow/ obłożacy się nie
odmiennie zachować obtecat. Dla

Nasprzód tedy/ Gasiu namiętnego / na
rozmyślanie aktu tego/ będzie uważał się
być śmierci bliskim/ y że już przy tym akcie
umrzeć ma/ y nie od rzeczy będzie/ bydle-
ć em takim na zabicie/ y na ofiarowanie
Bogu się być nagotowanym rozumieć/
tak tedy tak nagotowany będzie mógł rzecze:

Żyję sobie namiętny Boże/ abym na
te szczęśliwa śmierć był prowadzony/ y so-
bie umarł/ aby n wolaśnie zmysły zabawił/
tobie szczęśliwie żył; abowiem tak się sta-
ne ciera twój / tylko pragnie wola być
rzadzony/ abym w rzeczach namnieyszych
posłuszeństwa przykładania przestrzegał/ że-
bym przez ćwiczenie się w ślubie/ między
wszystkimi nazacnieyszym/ rozum tobie y
wola ofiarował.

Ż sercem pragnie/ wszelką miłość własną
ciała y zmysłów moich rościć od siebie
odrzuć/ a w surowości żywota bardzo się
pilnie zaprawiać/ abym przez ćwiczenie
czystości/ ciało tobie ofiarował.

Żadam wszystkie świeckie bogactwa y
wzasy od siebie oddać/ abym w Chrze-
ściągłym się ubóstwie/ panującym w wy-
stępnym świecie/ zachował/ wszelkie do-
stąpił także to wy myślić może/ tobie ofia-

ował. A że w tej tajemnicy ofiarze/ co
 a cobie oddać mam/ afekt moy ma być
 rozpalony y wielki bärzo: Pragna natę-
 kawość Boże/ Jednorodzonego twego Sy-
 na/ y Nablago go sławieńszey Panny/ y wofy-
 kte Anielskie/ y ludzkie sercá cobie przypie-
 cenne w sobie zamęnać/ á wespót z sercem
 moim/ przy ofierze aktu tego/ Ectory záraz
 czynić mam/ na wieczna chwale cobie po-
 słubić/ także ile moge z wielkim nabożeń-
 stwem posłubić.

Nadobrotliwóży Boże/ Ectoremu ia z wie-
 lu przyczyn iestem obowiązany / wyrażam
 sie wśelkiey przeszlego żywota sprzeczności/
 ewoli cobie/ y nieodmiennie stánowiące co-
 bie ná wielki służyć. Przyimi / nastodży
 Pánie/ ofiäre te wielkiey chęci y pragnie-
 nia pełna/ poniewaz ofiäruię cobie rozum y
 wola/ żeby były rządzone samy twym zda-
 niem/ ábo sama wola twoja święta/ ciáto
 ná żywot ofiary/ y wśelkich dostatkow te-
 go świętá wzgárde/ ná dostąpienie/ przez
 te croták ofiäre sercá moieg/ prawdziwey
 wolności Ectorey pragna.

Nie chce rozumieć ani chcieć/ tylko cie-
 bie/ ábym był posłusznym: nie chce milować
 tylko ciebie/ ábym był czystym: nie chce o

siogac ani pragnac zadnych bogactw godności/ tylko ciebie/ abym na bogactwa bardzo ubóstwo twoie mogli sie zebrać.

Proszę cie namódz czynieśy Boże/ abys mi napotym rozkazował jako niewolnikowi twemu y niedopuszczay mi/ przez krew nadrośa Syna twego/ być oddanym od doskonałości tego Zakonu twego.

Wcy Najszysza Panno/ y napewnieysza Zakonu tego obrońco/ ktory sie szczył opietą twoją/ przyimi mnie/ proszę cie/ między namilśe Syny twe/ obowiazanego slubami temi/ ktore tobie oddać obiecuie/ y na Rodzemu Synowi twemu.

Alcy te często miała być powtarzane / tak dlugo pośi tego do obleczenia/ albo owego do Professey czynienia/ nie zawolata.

O odnowieniu slubow.

Jako chwalebna Zakonnikow Profesya nad osiary wszyetkie (ma zensza Korona wyiawşy) jest namielśa/ y Boskiemu Naczestatorowi naprzyjemnieysza/ y wielce sie za slugiaca / tak oney odnowienie Bogu wdzieczne/ a Zakonnikom bardzo jest pozyteczne Dla tego ci Proray mielśey do

onalosci nabyć pragna / Zestocioc Pro-
fesa y sluby swoje odnawiaia.

A stanie sie to odnowienie osobliwie w ni-
czyste swietla / y czasu tego ktorego wy-
cepli slubom uczynionym przeciwne / wal-
ja przeciwko nam. A zewiel inſzych
cielo na kazdy dzien / y owsem zesciey /
dnawiaia.

Sposob odnawiania bedzie ten / Staro-
to dusze swoje uwazaniem miłości ku Pa-
nu Bogu / albo inſzym afektom wzbudzi /
moze mówić: Co oddam Panu / za to
wszystko / co on mnie dać raczy / Kielich
bawienia wezma.

Przez Kielich ten rezygnacya albo mor-
yfikacya / ktora sie w slubach zamyka / ro-
zumie sie / co uczyniwszy / na sercu uwese-
lony / przydać moze:

Panie moy namilſzy / poniewaz wola-
woia jest / jem sie tobie slubami postu-
żenstwa / ubóstwa / czystości / y pokory obe-
wiazat: ciebie sie z tego / ktorych to slubom
bym byl nie uczynil; saiste staralbym sie /
abyem ie teraz zaraz uczynil / iakoż y tego /
aby dostonalościa iako namiatka ie mogli
uczynić / żyje sobie / y z serca pragna / y
ociałbym nabozenstwa y afektow wszyt.

tego stworzenia sam jeden dostąpić/ aby
 siebie samego tobie/ przylaczyniwszy przena-
 świętę ofiarę/ Eteras ty za nas od pier-
 wszego przechwałnego Wcielania twego
 momentu/ aż do śmierci Krzyżowej Bo-
 gu Oycu się ofiarował/ tymi słubami na
 ofiarę oddał/ nie odmiennym sercem powo-
 łania mego potwierdzenie. // y obyczajowe
 odnowienie/ na twojej naswiętšej woli
 przestając/ obiecuje.

Ten tedy/ y insze akty w których się cwi-
 czyć mam/ w sercu naswiętšy y nasłodšy

J E Z U S A C H R I S T U S A

ofiaruję/ aby w onym poprawione do

Łońca były/ y Bogu wdzięcz-
 ne się stały.

REGESTR ROZDZIAŁOW

Cwiczenia Kłasztornego:

Cześć Pierwszą, Rozdział Pierwszy.

1. O Dyrekcyey/ albo prostowaniu uczyn-
kow/ Ktore poranu odprawowane być
máia. Na kárdie - - - - - 1.
2. O Dyrekcyey áktow innych Ktore przez
dzień odprawowane być máia. - - 3.
3. O sposobie odprawowania godzin/ albo
Divinum Officium. - - - - - 6.
4. O sposobie według Ktore^o ma bydz Gyn-
niona modlitwa wewnętrzna. - - 11.
5. O sposobie iáko mamy Mišsey świętey
słuchać. - - - - - 17.
6. O sposobie iáko Spowiedź ma być
czyniona. - - - - - 19.
7. O sposobie iáko mamy czynić rachunek
sumnienia swiego/ Ktoryśmy zwykli ná
každy dzień odprawować - - 23.
8. O sposobie przyjmowania Tłáświat.
tego Sakramentu. - - - - - 24.
9. O obecności Bożej. - - - - - 28.
10. O sposobie sprawowania się w Kápi-
tulum. - - - - - 31.
11. O sposobie Exortacyey słuchania. 32.

Regestr.

1. O sposobie iako sie w Chorze zachować potrzeba. Na karcie - - - 34.
13. O sposobie odmarzania Koronki. 30.
14. Kroki a barzo potrzebny modlitwy Pańskiej wyklad. - - - 37.
15. Akty gdy na Pozdrowienie Anielskie dzwonią - - - 41.
16. Sposob który ma być zachowany na Procesyach/ y inſzych aktach publi. gnych. - - - 42.
17. Sposob odprawowania Ekercycya / abo ćwiczenia Duchowne. - - 44.
18. Sposob rozmyślania / abo czynienia modlitwy myśla sama y sercem. - - 46.
19. Sposob czynienia dyscypliny poſpoli. rey/ y przyimowania/ oſebny. - - 47.
20. Sposob iako mamy mieć nabożeństwo ku Świętemu Bożym, - - - 50.
21. Sposob święcenia świat Jezusa Chry. ſtusa Pána naſzego. - - - 52.
22. Sposob czynienia Morystacyczy zwoy. Gayney w Refektarzu. - - - 53.
23. Sposob czynienia Morystacyczy nad zwoy Gayney. - - - 55.
24. Sposob w Celi mieſzkania. - - - 57.
25. Sposob leżenia na łóżku. - - - 58.
26. Sposob do Refektarza chodzenia. 60.

Regeſtr.

27. Sposob zwyżayney y niezwyżayney
Rekreacyey odprawowánia. Na kár: 61.
28. Sposob umiatánia. - - - 62.
29. Sposob w ſtrzyżeniu łaci ma być zácho-
wany. - - - 63.
30. Sposob Tabliczek bránia dla obudze-
nia Żakonników. - - - 64.
31. Sposob w chodzenia ábo wychodzenia
z Cele. - - - 65.
32. Sposob śpiewánia / y czytánia. - 66.
33. Sposob ſtania / ſiedzenia / y chodze-
nia. - - - 67.
- 34 Sposob przestávánia z inſemi Żakón-
nikami / ábo z świećciemi. - - 69.
- 35 Sposob takó Żakonnicy używác máia
rzeczy od Starych ſobie ná czás pozwo-
lonych. - - - 70.
- 36 Sposob z Kłaſtoru wychodzenia. 71.
- 37 Sposob wedle ktorego ćwiczénia co-
dziennie duchowne máia być ſporządzo-
ne. - - - 73.

W T O R A C Z Ę Ś C

Ćwiczenia Kłaſtornege, Oo brzedach Żakon-
nikom zleconych.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

- I. O wſytek w obec powinnoſciach 78.

Regeſtr.

2.	O powinnościach Synododaryuſa. Na karcie - - - - -	79.
3.	O powinnościach Zelatorá. - - -	80.
4.	O Przedsie Spowiedniká. - - -	81.
5.	O Przedsie Rázmódsieyſkim. - - -	83.
6.	O powinnościach Lektorá. - - -	84.
7.	O Przedsie Starſzych. - - -	84.
8.	O powinności Prokuratorá/ábo Szá farza. - - - - -	85.
9.	O powinności Zakryſtyaná. - - -	86.
10.	O Przedsie Fortyanowym / ábo O dzwiernym. - - - - -	87.
11.	O powinności Puſatorá. - - -	88.
12.	O powinności tego Ktory ſwiádeko wá. - - - - -	89.
13.	O powinności Infirmáryuſa. - - -	90.
14.	O Przedsiegosćto uſługowania. - - -	91.
15.	O powinności potory - - -	92.
16.	O Przedsie tego Ktory ma w mocy Promptuarium. - - - - -	93.
17.	O Przedsie tego Ktory ma ſtáranie o Kuchni. - - - - -	94.
18.	O powinności Ktory ma ſtáranie o Reſpektarzu. - - - - -	95.
Akty wnétrzne Cnot.		
Akty Wiary. - - - - -		96.

Akty

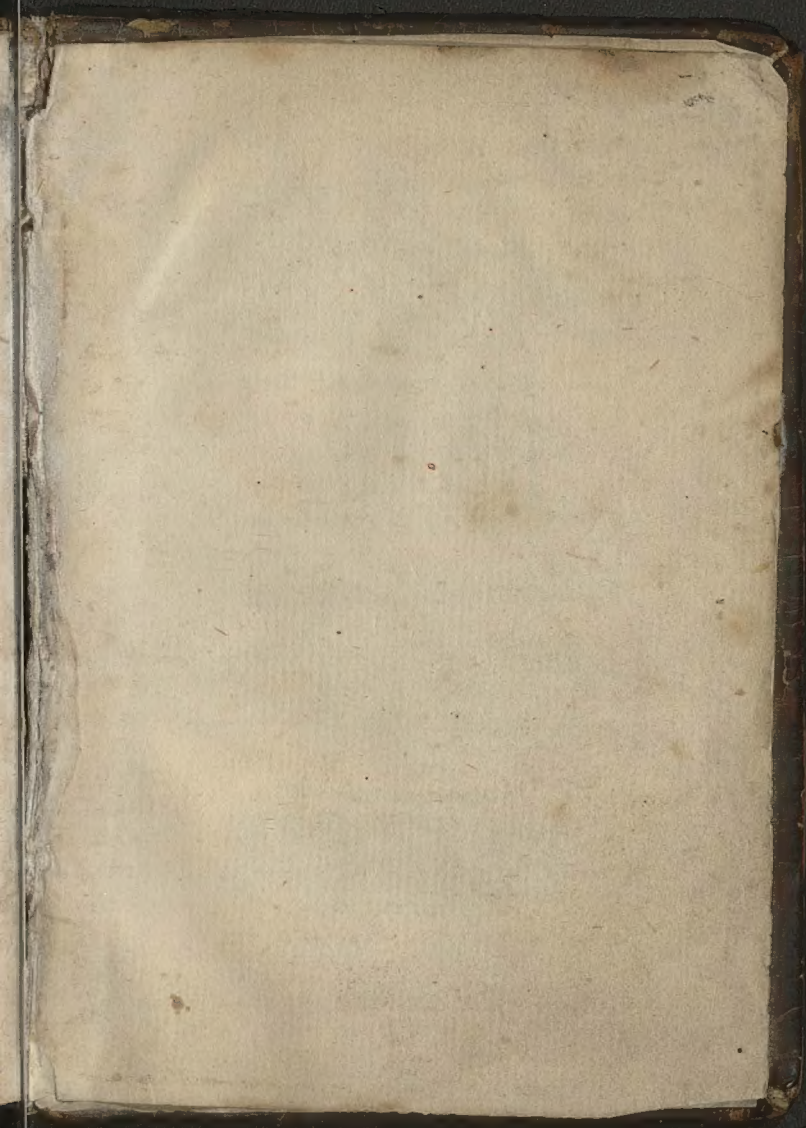
Regeſtr.

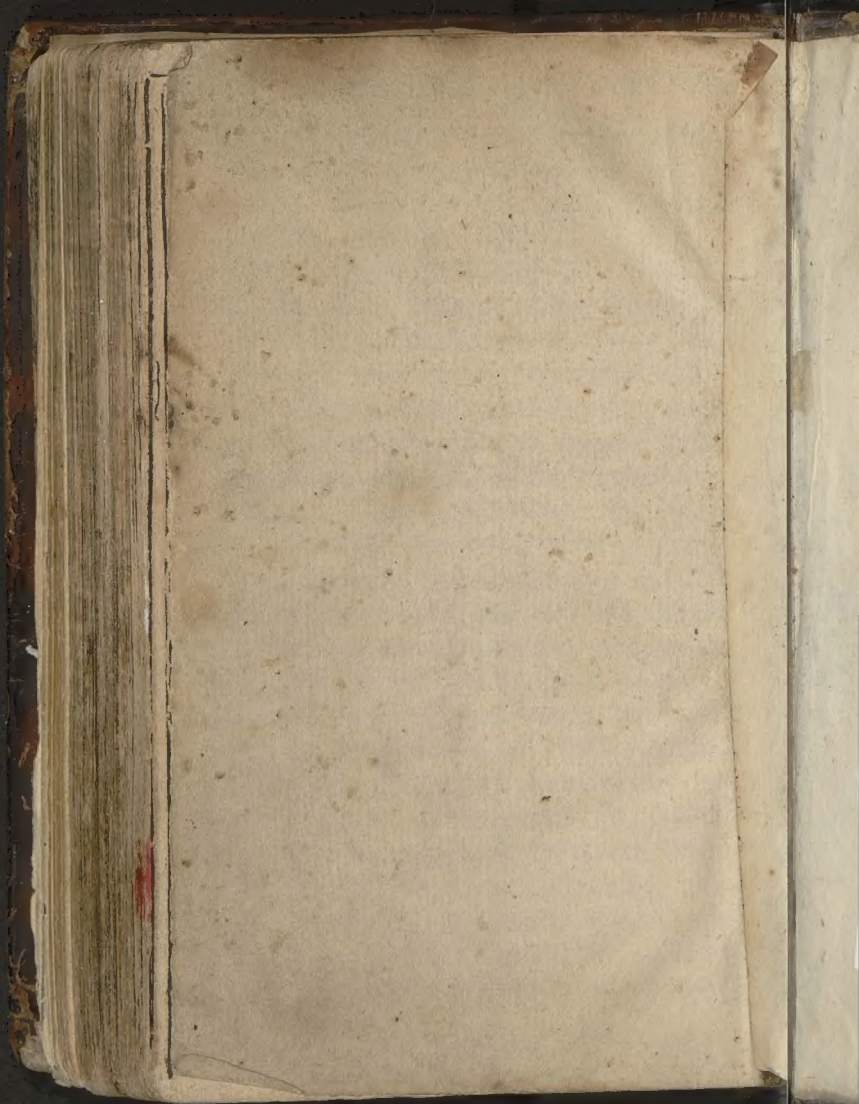
84	Alcy Nadzieie.	-	-	-	97.
9.	Alcy miłości Bożej.	-	-	-	99.
10.	Alcy miłości ku bliźniemu.	-	-	-	100.
11.	Alcy Poſtuſeństwa.	-	-	-	101.
13.	Alcy Czystości.	-	-	-	102.
4.	Alcy Doboſtwa.	-	-	-	103.
4.	Alcy Pokuty/ albo Skruchy.	-	-	-	104.
84	Alcy tzezwomości/ y powściągliwości.	-	-	-	105.
5	Alcy Pokory.	-	-	-	106.
86.	Alcy Cichoſci.	-	-	-	107.
0	Alcy Cierpliwości.	-	-	-	108.
87.	Alcy powściągliwości oſzu.	-	-	-	109.
88.	Alcy Miłgenia.	-	-	-	110.
90.	Alcy Wdzieczności.	-	-	-	111.
99.	Alcy meſtwa Duchownego.	-	-	-	113.
90.	Alcy Pilności.	-	-	-	105.
91.	Alcy wytrwania w przedſiewzięciu ſwo-	-	-	-	116.
92.	im.	-	-	-	116.
9cy	Alcy Rezygnacyey.	-	-	-	117.
93.	Alceſci do Obecności Pańſkiej.	-	-	-	118.
nie	Spoſob przygotowania ſię tym Ktorzy Pro-	-	-	-	119.
94.	feſoya/ albo obłoczyć ſię mają.	-	-	-	119.
95.	Odnowienie ſlubow.	-	-	-	122.

Koniec Regeſtru.

97026

300

KSIĘGARNIA

ANTYKWARIAT

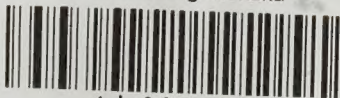

680589

E

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Biblioteka Jagiellońska

stdr0024019

